

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
1-hasáboz példt sor egyszer 28 fill.
utána következőnél 16 fillér.

Éjttér példt sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, január 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- A kormány kritikája.
- Az új pártalakulás
- A fakerti zendülés tárgyalása.
- Páris árvíz-veszedelemben.
- Detektiv-főljegyzések Erzsébet királynéről.
- A kormányváltozás és a közgazdasági állások.
- Sikkasztó herceg.
- A meghódított király.
- Ahol nincs szerelem.
- Tarkeságok.

Január 26.

Irta: Urbán Iván.

Öt esztendeje, hogy ez a dátum kitörölhetetlenül bevésődött a magyar politika történetébe. 1905. január 26-án sűrű, fojtó köd szállt a nemzet lelkébe. Mámoritó volt az első hatása, azután egyre kinosabb, nyomasztóbb volt az érzés, a melyet keltett. Csak most, egy fél évtized után kezd az oszlani, a bódultságából engedni. Pedig nem kellett hozzá egyéb, mint a kijózanodásnak egy gyöngye, zefirszerű szellője.

Öt hosszú éve van, hogy a koalizált pártok féktelen örömben szilaj táncot jártak a Hatvanhét eltemetése után tartott, vig halotti toron. Pedig a Hatvanhét nem halt meg. Az a Hatvanhét, a mely Deák Ferencnek, a haza bölcsének alkotásaként maradt meg. A király és a nemzet között kötött kétoldalu szerződés, mint az ország zavartalan fejlődésének,

nyugodt kormányzásának biztos alapja, megmaradt és semmire bizonyította be jobban erejét, értékét, mint hogy a függetlenségi párt is csak ezzel tudott boldogulni.

A Hatvanhét nem halt meg. Mi történt? A szabadelvűpárt félre állott, visszavonult, hogy szabad cselekvést, nyílt pályát hagyjon a koalíciónak, s a koalícióból alakult nemzeti kormány. Nem akart akadály, kérekkötője lenni, hogy a koalíció az 1905. január 26-ika előtt tett ígéreteit beválhassa.

Öt év telt el. Ez a hosszú idő arra se volt elég, hogy a nemzeti kormány a korona és a koalíció vezérei között létrejött egyezség egyetlen pontját megvalósítsa. „Elveik fentartása mellett“, de szabályszerűen kötötték ezt az egyezséget. Mért nem tudták azt betartani? Azért, mert a koalizált pártok között már az első ölekezésnél, az első kézsorításnál hiányzott az őszinteség és a bizalom; minden pártvezér fejében az a rejtett gondolat motoszkált, hogy a nagy cél: a hatalom megtartása és kihasználása érdekében hogyan játsza ki a szövetséges társat.

Program nélkül indult meg 1905-ben a koalíció hadjárata. Egy programja mégis volt: Tisza Istvánt megbuktatni. Büne volt ennek az embernek, hogy nem akarta tovább tűrni a gyarló házszabályokkal üzőt, léha visszaélést, a magyar parlament mel-

tóságának és cselekvőképességének megsértését.

S ma már bizonyításra se szorul, hogy Tisza István szándéka mennyire indokolt, javaslata mennyire szükséges, idejére érett volt. Nem volt az a szólásszabadság békóba verése, csak annak akart véget szakítani, hogy a parlament 15—20 tagja, a mikor kedve tartja, a törvényhozás munkáját megakassza. Biztosítani akarta a nyugodt kormányzás lehetőségét, a nélkül, hogy a szabad vitatkozás jogát érintette volna. S hogy erre milyen szükség volt, arra a koalíciós kormány adott bizonyosságot, a midőn a házszabályrevíziót szankcionáltatta, azal a különbséggel, hogy a nemzeti kormány házszabályreformja sokkal erősebb korlátozása volt a szólásszabadságnak.

Öt esztendő elmúltával, vegyük tárgyilagos megfigyelés, higgadt elbírálás alá: mik voltak a motivumai annak a harcnak, amelyet hamis motivumok alatt a Hatvanhét ellen indítottak? Miért is kellett a „régiszernek“ pusztulni? Deák Ferenc nagy alkotásában minden befoglaltatik, amit a koalíció az emlékezetes képviseléválasztás előtt hirdetett, s amit a hatalomra jutva, be nem váltott. A magyar nemzeti állam önállóságának nincs egyetlen előfeltétele, amelyet az 1867-iki kiegyezésben törvények ne biztosítanak. Ki van mondva ebben a kétoldalu, a királyt

A tudós ötlete.

Irta: Pogány Mihály.

Nem volt semmiféle ötlete, nem tudta, hogy mivel foglalkozzék. Gondolkodott, töprengött, de nem jutott eszébe semmi, amit érdemes lett volna felfedezni és amit előtte már rég fel nem fedeztek volna. Pedig valamit ki kellett találnia, hogy beszéltesse magáról, mert új, meg új embereket vetett fel a tömeg, új embereket, akik új dolgokat boncolgattak és akik őt, a régi, a nagy, a jeles tudóst kiszorították az emberek emlékezetéből. Gondolkodott, hogy mivel vonható magára a figyelem, mivel érhetne el új sikert? Keresgált a műszerei között, kutatógatott a könyvtárban, de nem talált semmit, ami érdekelte volna. Mindent, amit tudott, már rég kiadta magából és érezte, hogy az elméje kétségbeesítő módon stagnál. Nem végez fokozatos munkát, a napi eseményeket ugyan megtárgyalja, feldolgozza, megkommentálja, de nem halad előre, nem fejlődik tovább. Nem tudott dolgozni; ebbe a három szóba foglalta össze azt a súlyos helyzetet, amelyből menekülni igyekezett. Végül már azon gondolkodott, hogy már az is eredmény, hogy akar dolgozni, ha nem is tud, mert jöhet idő, amikor már nem is lesz meg az akarat sem.

Sorra vette le a könyvpoleról a könyveket. Tudományos művek, amelyek máskor érdekelték; most két sort sem tudott elolvasni belőlük, hogy a szürke unalom meg ne űlte volna a lelkét. Amint egy nagy föliánst viszatolt,

hirtelen egy kicsi, vaskos könyv hullott a felső polcra a fejére. Épen, a fejére. Mintha azt mondta volna: olvasd, ez érdekelni fog. Utána kapott és olvasni kezdte — a sánta ördög, Asmódi meséit, aki a házakat megfosztva tetejüktől, a falakat átlátszóvá téve, — mutatja meg az életet annak, aki kíváncsi rá. Alig olvasott néhány oldalt, olyan ötlete támadt, hogy belefájdult a feje, míg végig gondolta.

Mit ér minden orvosi tudomány, mit ér tudni, hogy a koponyaalakulat behatással van az emberi agyra, mit ér tudni, mit jelent a homlokudor feltűnő nagysága, mit ér mindez, ha rejtély marad maga a gondolat, ha a kimondott szó ellentétben lehet a gondolattal? Szédítő perspektíva! Ha a gondolat nem volna titok, ha a negyedik dimenzió, az okkultizmus rejtett erőinek hatalmát felhasználva akkor eshetne öntudatos révületbe az ember, amikor akar, ha ilyen átszellemült állapotban megsejtené, megérezhetné bárkiről is, hogy mit gondol, ah, ez olyan dolog volna, mely átfornálná az egész társadalmat. Megváltozna minden, ami emberi cselekedettel kapcsolatos. A politika? Megszűnne minden cselekvés, álnok cselekedet, megszűnne általában a hazugság, mert minden embernek módjában volna megtudni a mások gondolatait. Nagy, szinte első pillantra elképzelhetetlenül nagy volna a változás a büntető igazságszolgáltatás terén. Főlöszleges volna a nyomozás, tanúkihallgatás, eskü; csak a vizsgálóbíró kellő módon révületbe helyezné magát és lediktálná a büntett gyanújával terhelt vádlott minden gondolatát. Nem kellene

meginterjúvalni az államférfiakat, hogy az igazság ellenkezőjét a lapok közreadhassák. Elég volna egy jó médium, aki azután elmondaná az összes terveket, amik a közeli, vagy későbbi jövőben a politikusok jóvoltából foglalkoztatni fogják a közvéleményt. Lehetetlen volna a házasságtörés, mert a férj, vagy a feleség bármikor megtudhatná házastársa legrejtettebb gondolatait.

Szédületes, szédületes — mormogta a tudós és megfeszítette minden akaraterejét, hogy a nagy, a hatalmas eszmét végiggondolhassa, végigtöprenghesse. És mikor kész volt a terv, melylyel a gondolatokat rendszerbe foglalni akarta, nekiült a kutatásnak és tanulmányozásnak. Hosszu ideig, nagyon hosszú ideig tartott, amíg megkezdte az elméleti alapokon a valóságos kísérletezést. Fokról-fokra javított rendszerén és először egy barátjával tett próbát. Amikor az eljött hozzá látogatába, néhány szóval elmondta neki, hogy a gondolatsejtés problémájával foglalkozik és reméli, hogy sikert ér el ezzel az új tudományal. Kétkedve nézett rá a derék ember és így szólt:

— Félek, hogy a saját gondolataid is mind rejtelmesebbek lesznek előttem, nemhogy tisztában lehetnél a mások gondolataival.

— Nincs igazad, — mondta a tudós. És ha meggyőződést akarsz szerezni, maradj nyugodtan ülve és várj.

Kivett az íróasztala fiókjából egy vékony acélháromszöget és egy ébenfabotocskába helyezte, amely bele volt erősítve egy kis talpatba. Maga elé tette a készüléket és mereven

és nemzetet egyenlő erővel kötelező szerződésben, hogy: „Magyarország szabad és független ország, mely semmi más országnak vagy népnek nem lévén alárendelve, saját törvényei és szokásai szerint kormányzandó.” S erre, mint a közjogi önállóság hatalmas biztosítékára utalva, joggal mondhatta Deák Ferenc a kiegyezés létrejötte után: „A tér, a melyre építenünk kell, szabad és helyzetünk úgy áll, hogy sorsunk saját kezeinkbe van letéve.” A hatvanhetes kiegyezés tehát önmagában nem lehetett ok arra, hogy megsemmisíteni törekedjenek. Az ok: a hatalomra törekvés volt, amelyért a maguk elveit is áldozatul hozták.

Most azonban nem kell a multakat rekriminálni. Vissza kell térni az eltemetettnek, az elpusztítottak hitt alaphoz, a kiegyezéshez. Ha a kiegyezés nagy művében megvannak amint hogy tényleg bennfoglaltatnak — a törvényes föltételek arra, hogy a jogfolytonosság alapján mind tovább fejleszthetjük és végezetül teljesen kiépíthetjük az egységes, független magyar nemzeti államot, akkor már nagyon itt volna végre-valahára az ideje annak, amikor meg kell értenie a nemzetnek, hogy a 48-as pártprogram nem egyéb, mint frázisokkal feldiszipált kiadása az 1867-iki kiegyezésnek, mert az 1848-as alkotmány a maga egészében bennfoglaltatja a 67-es kiegyezésben. Hogy ez így van, azt nagyon jól tudják és átérzik a 48-as pártnak higgadtan gondolkodó tagjai, aminek legfényesebb bizonyossága Kossuth Ferenc — a párt vezérének — ajkairól annak idején elhangzott azon kijelentés, hogy: „*a Kossuth-párt hajlandó volna egy nemzeti irányu, személyileg megbízható 67-es kormányt támogatni*”.

Most itt az ideje, hogy ezt a kije-

lentést állják, betartsák. 1867. óta, be-értve a koalíció megalakulását előző időszakot, sohase állottunk olyan nehéz és fontos feladatok előtt, mint most. Allamháztartásunk roskadozik a reája rakott terhek sulya alatt. A szociális és gazdasági kérdések egész sorozata vár sürgős megoldásra. Ilyen helyzetben végkép meg kell szüntetni azt a tévhitet, melyet a köznép hiszékenységébe oltottak, hogy akinek más a meggyőződése, mint a negyvennyolcas és függetlenségi párti hazafiaké: az a nemzetellenes, hazaáruló és gazember. Tisztázzuk végre a kérdést, hogy ki az igaz hazafi? Az-e, aki nemzetiszínű cifraságokat ígér s a nemzeti hiuság burjait pengetve örült erőfeszítésre sarkalja a félrevezetett népet, hogy e külsőségek kicsikarására törekedjék, ha *éhen hal is a harc alatt*, vagy pedig az, aki nem legyezgeti a nemzeti hiuságot s értéktelen vívmányok helyett kenyeret ígér s gazdasági haladást akar szerezni a nemzetnek?

A parlament pártjai járjanak elől jó példával ezekben a nehéz napokban. A régi jelszavakkal, a régi harcmóddal szakítva, tárgyilagosan terjesszék elő a parlamentben álláspontjukat s igyekezzenek a mérséklet útján haladva, közeledést, megértést teremteni egymás között. Ne nyuljanak erőszakos fegyverekhez, amikor az övékkel ellenkező nézet képviselője a maga érveit kifejti s meggyőzni igyekszik a többieket. S a tárgyilagosság, a türelem útján elindulva, találjanak egymásra. Szüntessék meg a torzalkodást s ismerje minden hazafi legfőbb kötelességének a béke közeledését siettetni, hogy a nemzet parlamentjében verjen állandó gyökeret a komoly és az országra áldást hozó munkásság.

fejezést adott az arcának, mintha az első kemény szóra sirva akarna fakadni.

— Miért vagy rosszkedvű? — kérdezte a tudós.

— Nem vagyok rosszkedvű, csak fáradt sokat sétáltam, elfáradtam.

A tudós mélyen a szemébe nézett az asszonynak, felállt, bement a dolgozószobájába és behozta az acélháromszöget. Maga elé tette. Csak néhány percig tartott, már jelentkezett a hatás. Behunyta a szemét. Az asszony rémülten nézte a rejtélyes háromszöget, a cseléd ijedten támaszkodott az ajtóhoz. Hosszu, kínosan hosszú ideig tartott ez az állapot és amikor a tudós végre felébradt a létomással teljes álomból, a feleségére rá sem pillantva, ezt a három szót préselte ki a fogai közül:

— Utazzon haza anyjához.

Az asszony bámult. A tudós nem törődött vele, hanem a cselédhez fordult:

— Szedje össze a holmiját, takarodjon ki a házamból.

Az asszony és a cseléd egymásra bámultak, majd csendesen kimenek a szobából. A tudós pedig újra maga elé tette az acélháromszöget. Miközben beleillesztette az ébenfapálcikába, lassan tagolva így szólt:

— Most már egy dolog van hátra. Csak egy dolog. Ha a saját gondolataimat is ki tudom találni a rendszerem segélyével, akkor tökéletes a felfedezésem. Érdekes lesz megtudni, hogy mit gondolok most erről az asszonnyról?

Es elkezdte vizsgálni a saját gondolatait. Még akkor sem volt tisztában velük, amikor ráadták a kényszerzubbonyt.

A kormány kritikája.

A képviselőház ülése.

Távirati tudósítás.

Budapest, január 25.

A képviselőház mai ülésén folytatták a kinevező kézirat és ezzel együtt a kormány iránti bizalom kérdése felett megindult vitát, mely azonban ma sem jutott el a szavazásig. Az érdeklődés ma már kissé megcsappant, a folyosókon azonban most is élénk élet volt. Arról beszéltek, hogy a kormány még nem napolja el a Házát, hanem ezt csak akkor teszi, ha a viták tulhosszúra nyulnának.

A mai ülésen különösen Hoitsy Pál és Andrassy Gyula beszéde volt érdekes. Az előbbi a Kossuth-párt nevében fejezte ki bizalmatlanságát a kormány iránt, az utóbbi az alkotmánypárt tartózkodó álláspontját ismertette. A miniszterelnök mindkét beszédre válaszolt. A néppártnak szintén volt ellenzéki szónoka.

Az ülés lefolyásáról itt következik részletes tudósítónk:

(A főrendiház ellen.)

Gál Sándor elnök negyed tizenegy órakor megnyitja az ülést.

Hammersberg László olvassa a mult ülés jegyzőkönyvét s ez idő alatt a miniszterek észrevétlen bejönnek a terembe. A jegyzőkönyvet hitelesítik.

Telegdi Arvéd gróf napirend előtt szólal fel. A főrendiház tegnap délutáni ülésén óvást emelt a képviselőház eljárása miatt. Tisza gróf tegnap a főrendiházban kifogásolta, hogy a képviselőház visszatartotta a királyi kéziratot és az ő indítványára hoztak ez ellen határozatot.

Rakovszky István: Helyes! (Nagy zaj.) Durvaságokkal nem lehet terrorizálni.

Telegdi Arvéd gróf: A főrendiház lépte túl hatáskörét. (Ugy van!) Ez ellen tiltakozni kell. (Élénk helyeslés.) A főrendiházhoz csak már letárgyalt ügyeket küldhetnek. (Élénk helyeslés.)

(A bizalmatlansági vita.)

Hoitsy Pál elfogadja Justh Gyula indítványát. A miniszterelnök alkotmányosnak igyekszik föltüntetni kormányát. A miniszteri kinevezés kvalifikációhoz sincsen kötve. (Élénk helyeslés.)

Főkiáltások: Ezt látjuk! (Zajos derűtség.)

Hoitsy Pál: Formailag a kinevezés törvényes, de akinek a Házban egyetlen embere sincs, az csak úgy vállalkozhatik, ha meg van győződve, hogy a nemzet mellette van, s azonnal módot ad arra, hogy a nemzet szabadon megnyilatkozzék. (Élénk helyeslés.)

Vlad Aurél: Önök talán nem zsandárral dolgoztak? (Zaj.)

Hoitsy Pál: Ide akar jönni a régi rendszer minden gazságával. Meg akarja változtatni a közvéleményt a hatalmi erőszak minden eszközével, a legundokabbal, a lélekvásárlással. (Zajos helyeslés és taps.) Azt mendjék, hogy illik a király kormányával szemben türelemmel lenni. Vajjon lehet-e súlyosabb ténye egy kormánynak, mint hogy ilyen körülmények között vállalkozik az ügyek vezetésére. (Helyeslés és taps.)

Kemény Samu: Nem szabad Andrassy Gyula zsidóvá tenni.

Andrassy Gyula gróf: Nem kérdzem, hogy mi a véleménye. (Zaj.)

Ráth Endre: A választásoknál bezzeg nem így beszélt! (Zaj.)

Hoitsy Pál: Nem foglalkozik a kormány programjával, de konstataja, hogy tele van hazugsággal, mert például a bankkérdésben a Ház hozott határozatot. Két kérdés fontos: a katonai kérdés és a bankkérdés, ebben a miniszterelnöknek nyilatkoznia kell. A katonai kérdésben a hét esztendő előtti program alapján áll, amely senkit sem elégitett ki, s nem veszi figyelembe, hogy azóta egészen átalakult a nemzet, hogy itt más többség ül. Azt hiszi, hogy megállítja a világot. A bankkérdésben még kevesebbet mondott.

nézni kezdte a háromszög vonalait. A tekintete szünet nélkül siklott végig a sima acélvonalakon, míg végre fáradtan, behunyva szempilláit, hátradőlt a széken. Nagyot sóhajtott, erőlködve kinyitotta a száját és beszélni kezdett:

— Kedves barátom, te most azt gondold, hogy örült vagyok. Ebben a pillanatban pedig azt gondold, hogy milyen tragikus lenne, ha valóban beválna a módszerem és én mindazt megtudnám, ami most még titok előttem. Most az jut eszedbe, hogy a feleség...

A tudós barátja felugrott és néhány székelt feldöntve, elszaladt. A tudós felébradt a delejes álomból és boszankodott. Valósággal nehezelt a barátjára, hogy nem engedte végigsejteni a gondolatait. Mire is gondolhatott? Az utolsó szó, melyet átvonzott a barátjából a saját agyába, igen, az utolsó szó ez volt: feleség. De kinek a felesége? Hiszen a barátja nőlen ember. Aha s kacagni kezdett, bizonyára megijedt, mert félt, hogy megtudja a titkát, — újra kacagott — a szörnyűséges titkot, hogy valakinek a feleségével... De hát kinek a feleségével... Kinek a feleségével? Gondolkozott, töprengett, de ennél az egy szónál megállt. Nem tudott túlhaladni rajta.

— Tökéletesíteni kell a rendszeremet, mormogta végül. Javítani fogok rajta. Nemosak jelemlenő, de a távollevő ember gondolatát is leheesen fürkészni, így tökéletes lesz a gondolatsejtés hatalmas felfedezése.

A vacsoránál is még előtött töprengett és szórakozottan vetette pillantásait hol a feleségére, hol a felszolgáló cselédre. A felesége nagyon halvány volt és a szája szögletében valami vékony, finom vonás jelentkezett, mely oly ki-

Kelemen Samu: Ők hamarabb lejárnak, mint a bankszabadalom! (Helyeslés.)

Hoitsy Pál: Ha ő most akarja kezdeni a tanulmányozást, amikor pedig ez év végén már föl kell állítani a nemzeti bankot, (Zajos helyeslés és taps.) már mutatja, hogy nem is akarja. (Helyeslés.) Az ő programja kielégíti azt a nemzetet, amely márció-holnapra akar tengődni. Nekünk vannak aspirációink. (Élénk helyeslés és taps.) Ilyen nagy nemzeti küzdelemben a miniszterelnöknek kellene lenni a vezérnek. De ő nem érti a mi küzdelemünket, velünk nem érez. Ilyen embernek nem adhatjuk vagyunkat és vérünket. (Zajos éljenzés és taps.) Pártja nevében csatlakozik Justh bizalmatlansági indítványához. (Percekig tartó tomboló tetszés, éljenzés és taps.)

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti. A szünet alatt folytonos lelkes ovációkban részesítik Hoitsy Pált.

(A miniszterelnök védekezik.)

Gál Sándor elnök megnyitja az ülést.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: Válaszol Hoitsy Pálnak, mert nagyon fontosnak tartja. Azt mondta, hogy csak akkor foglalhatja el ezt a helyet, ha azt hiszi, hogy a nemzetben többsége van. Kijelenti, hogy ezt hiszi. (Viharos derűtség.)

Felkiáltások: Ne kujonkodjék!

Khuen-Héderváry gróf: Ez a kijelentés talán merész!

Felkiáltások: Örült!

Somogyi Aladár: Dienes Márton csak egy volt!

Szencsényi György: Hiába fog segíteni Szapáry László!

Khuen-Héderváry gróf: Feloszlásra akkor kerül a sor, ha ezzel a Házzal nem boldogul. De azokkal a fegyverekkel, amelyeket Hoitsy helyesen immorálisoknak mondott, nem fogok élni. (Zajos ellenmondás.) Ennek még a gondolata is a legnagyobb sértés a nemzet szemében. (Gúnyos nevetés.)

Felkiáltások: Már egyszer megpróbálta! (Zaj.)

Khuen-Héderváry gróf: Mindent a nyilvánosság kontrollja alatt fog tenni.

Felkiáltások: Vesztegetni is! (Élénk tetszés.)

Khuen-Héderváry gróf: Törvényeink eddig is biztosították nemzetünk függetlenségét és önállóságát. Ebben az országban semmi sem történhetik a nemzet akaratát ellen. (Viharos ellenmondások.)

Felkiáltások: Hazudik! Császári akarat végrehajtója! Talán a nemzeti akaratból ül itt! Bécsi svihák!

Kállay Leopold: Opasno ne van se nagnuti. (Derűtség.)

Khuen-Héderváry gróf: Nem vezeti sértő szándék egy párttal szemben sem!

Felkiáltások: Már a megjelenése sértő!

Khuen-Héderváry: Ha látja, hogy a tulajdon nem hisznek szavának...

Felkiáltások: Nem! Hazudik! (Zaj.)

Khuen-Héderváry... akkor kijelenti, hogy a nemzet erejében több bizalma van.

Zakariás János: Akkor takarodjék onnan! (Zaj.)

Khuen-Héderváry: Kérdés az, hogy mi jó az országnak!

Felkiáltások: Az önálló bank! Takarodjék!

Khuen-Héderváry: A bankkérdésben nem alakult ki egységes vélemény. (Zaj.)

Batthyány Tivadar gróf: A többség!

Khuen-Héderváry gróf: Ebben a szavazásban a Kossuth-párt részt nem vett! (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Rendre! A Ház határozatát az elnök védje meg. (Zaj.)

Elnök: Nem hallottam a miniszterelnök ur nyilatkozatát, kérem ismétlje meg. (Zaj.)

Khuen-Héderváry gróf: Távol áll tőlem minden sértés. A nemzet van hivatva ítéletet mondani. Tény, hogy a Ház legnagyobb pártjai között is voltak eltérések a terminus kérdésében.

Felkiáltások: Már megegyeztünk! Bizzarunk!

Khuen-Héderváry gróf: Én feltételekhez kötöm, amelyek csak bizonyos terminusok alatt valósulhatnak meg.

Felkiáltások: Mikor? Borunyuzó pénteken!

Khuen-Héderváry gróf: Rövid, valamivel hosszabb, esetleg még hosszabb terminus alatt. (Zajos derűtség.) A katonai kérdéseket illető-

leg ahhoz a programhoz köti magát, amelyet azelőtt is hirdetett. Ha eddig nem valósult meg, most meg akarja valósítani. (Zaj.) A legnagyobb pártok ezeket a kérdéseket most kikapcsolták. (Zaj.)

Felkiáltások: Ez csak igaz volt! Már elmúlt!

Khuen-Héderváry: Azt mondják, hogy én az országot a tengődés politikájához kötöm. Én nemcsak vágyakat akarok hirdetni, de tenni is akarok. Ha e pillanatban szemben is állok azokkal, akik most a nemzeti ideálokat hirdetik, kötelességemnek tartom azok megvalósításán dolgozni. Ha azt mondják, hogy én legyek a vezér...

Farkasházy Zsigmond: Arra ember kell. (Zaj.)

Khuen-Héderváry: ... még megbízatásom napján is rácsokra tereltem a figyelmet...

Kállay Tamás: A papa kedvence. (Derűtség.)

Khuen-Héderváry: Beesületesen akarok szolgálni. (Ellentmondások. Hoch!)

(Andrássy beszéde.)

Andrássy Gyula gróf: Azzal kezdi, hogy politikai bizalommal a kormány iránt nem viseltetik. Nem elégezhettek bizalmat, mert a közelmúlt elválasztotta azektól, akik most a miniszterek. A miniszterelnök programja sem osztotta el aggodalmát s nem elégítette ki. Csak általánosságban mozgott és olyan kereteket adott, hogy nem lehet tudni, mi az álláspontja. A bankkérdésben még nem nyilatkozott tisztán, nem tudom mit akar. Az alkotmányt a közös bank mellett van. (Zaj.) A választási törvényben sem lát világosan. Ez a legfontosabb, sokkal fontosabb, mint a bankkérdés. A nemzet jövője attól függ, csinálunk-e jó vagy rossz választói törvényt. Ha a bankot meghosszabbítják, ha nem is helyes, pár év alatt a hibát jóvá lehet tenni, de ha a választói jogot rosszul csinálják meg, akkor hiába csináltuk az önálló bankot. (Éljenzés és taps.) Szerencsétlennek tartja azt a szövegezést, amelyet a programban talál. Politikai jogegyenlőség sehol sincs. Ez nem jó kifejezés. A kormány az általános választójogot akarja pluralitás nélkül.

Pető Sándor: Ez helyes, mindenesetre! (Zaj.)

Andrássy Gyula gróf: Ebben csalódott. Mert kizárta azt, amit ő jónak talál, de hogy mit akar, azt nem tudja. Félt, hogy fából való vaskarikát akar csinálni. A magyar nemzet szupremáciáját nem fogja tudni megvédelmezni. (Helyeslés.) Fenn kell tartani a végleges szabadság bírálat jogát. Bár bizalommal nincs a kormány iránt, a bizalmatlansági indítványhoz nem járul hozzá. (Ellentmondások.) Még ennek ideje nincs itt.

Felkiáltások: Mennyi főispánságot akar? (Zaj.)

Andrássy Gyula gróf: Ezt csak akkor tehetné, ha a leszavazott kormányt főlválthatná. Ezt nem tudja. Örül, hogy megszabadult. (Zaj.)

Felkiáltások: Hát a hazafias kötelesség! Csak a császár parancsol? Majd lesz még bizalommal is Khuen iránt! (Zaj.)

Andrássy Gyula gróf: A király álláspontja nem változott. A katonai kérdés is elvesztette azt a támogatást, amelyben részesült. (Zaj. Ellentmondások.) Ma nincs olyan többség.

Felkiáltások: El akarja terelni a figyelmet!

Andrássy Gyula gróf: Ez a párt csak ezen az alapon vallkozhatik s ezért nem buktatja meg a kormányt. Nem tudná főlváltni. A bizalmatlansági szavazat azért sem teljes...

Felkiáltások: Mert ellenkezik a paktummal!

Andrássy Gyula gróf: ... mert a kormány ugyanis tudja, hogy ezzel a Házzal nem boldogulhat. De ha meg is kapja a bizalmatlanságot, az indemnitást mégis képviselnie kell. Azt mondják, hogy a leszavazott kormány nem törvényes. (Ugy van! Nem úgy van!) Az indemnitás nem a költségvetési jog. Fájdalom, ez a fegyver elvesztette életét, mert oktalannal használtuk. (Ellentmondások.) Az első ex-lex megdöbbenést keltett, ma megszoktuk. (Zaj.)

Endrey Gyula: Mit alakoskodik, hiszen önök támogatják a kormányt! (Zaj.)

Andrássy Gyula gróf: Lányi már fejtegette azt a teóriát, hogy az indemnitás nem kell. Kétélű fegyver ez. Emlékeztet, hogy a Fejér-

váry kormány idejében a vezérő bizottság tudomásával akartak kölcsönt felvenni, s hogy bebizonyult, hogy Magyarországon törvényes felhatalmazás nélkül lehet kormányozni. Félt, hogy most, ha visszautasítják az indemnitást, a kormány mégis megmarad. (Zaj.)

Felkiáltások: Akkor darabont kormány lesz! Az előbb törvényességet fogadott. (Zaj.)

Andrássy Gyula gróf: Az a képviselőház, amely fél a haláltól... (Zaj.)

Felkiáltások: Oszlassa föl a Házat!

Andrássy Gyula gróf: ...elzárja a lehetőségtől, hogy feloszlassa. (Ellenmondás.) Igaz, hogy én is megtagadtam az indemnitást Tiszával szemben a házszabály miatt. Fejérváry pedig tudta, hogy többsége nincs (Zaj.) s a kísérletet sem akarta megtenni.

Felkiáltások: Ez a kormány épen olyan. (Zaj.)

Andrássy Gyula gróf: Be kell ismerni, ha okul az ember valami hibán. (Éljenzés jobbról. Khuen helyeslően bólint.) Csak az ország érdekét kell nézni. (Zaj.) Azt hiszi, hogy ennek érdekében rövid indemnitást kell adni. (Viharos ellenmondások.) Ha politikai küzdelmet folytatunk még egyszer, né a tisztviselőket toljuk előre, hanem menjünk mi magunk a csatasorba. (Taps jobbról.) Az abszolutizmus mindig a szabadságot vezet és védő pártok túlzásaiból támadt. (Viharos ellenmondások.)

Molnár Jenő: Maga is lehetetlent kért Bécsben. (Zaj.)

Andrássy Gyula gróf: Beterjeszti az alkotmányt ismeretes határozati javaslatát. (Helyeslés jobbról. Ellenmondások balról.)

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

(A miniszterelnök válasza.)

Szünet után

Khuen-Héderváry Károly gróf szólalt fel. Természetesnek tartja, — ugymond — hogy a kormánynak Andrássy nem előlegez bizalmat, némely félreértést azonban tisztázni akar.

Felkiáltások: Készül a paktum!

Khuen-Héderváry Károly gróf: A végcélokban egyetértünk. A magyar állam nemzeti jellegének fenntartását mi is legfőbb célunk tartjuk. A magyarság szupremáciáját a választási reformban is meg fogjuk érzni. A pluralitással szemben nem akart kicsinyítő kritikát gyakorolni, azonban ezt az eszközt nem tartja alkalmasnak. Majd találunk más alkalmas eszközöket. Tüzetesen fogunk ezzel a kérdéssel foglalkozni és Andrássyt mindenesetre igen hivatottnak tartjuk arra, hogy az ő véleményét is meghallgassuk. A bankkérdésben nyíltan kimondja, hogy a mai viszonyok között ellenzi az önálló bankot.

Endrey Gyula: Akkor mit akar a szakértőkkel! Mi marad a programból!

Khuen-Héderváry gróf: Azt hiszem, hogy felfogásom talajra fog találni a nemzetben, de mielőtt a végszót kimondjuk, szükséges a szakértők meghallgatása.

(A néppárti szónok.)

Zboray Miklós áll fell ezután szólásra. Székely igazságügyminiszter kifelé indul a teremből, mire óriási derűtség támadt. A miniszter akkor visszafordult és helyére ült.

Zboray Miklós: A néppárt hozzájárul Justh bizalmatlansági indítványához. A mai miniszterek sem politikai jellegűknél, sem egyéniségiükénél fogva nem érdemelnek bizalmat. A kormány veri a mellét, hogy jogunk van a gazdasági önállóságához. De próbáljuk csak megcsinálni! A bankkérdésben nem az az akadály, hogy a nemzet nem nyilatkozott meg, hanem az, hogy egy másik faktor nem akarja az önálló bankot és a nemzet nem elég erős, nem elég áldozatkész, hogy kivívja jogát. A kormány hirdeti, hogy a parlamenttel akar kormányozni, de fog kormányozni parlament nélkül is. Felveti azt az eszmét, hogy nem lehetne-e a választóreformot ennek a parlamentnek megcsinálni. Hihetetlen, hogy az erkölcsi csapások után, miket Andrássy mért a kormány programjára, a miniszterelnök valóságos szerelmi lázzal borult Andrássy nyakába. Nem bizik az új miniszterelnökben. Mert mit kaptunk első kormányzása alatt? A szerkesztők csákójára lófarkot. A vesztegetési ügyről, ha része nem is volt benne, tudott. Vagy hogy adjanak bizalmat Lukács Lászlónak, aki a miniszteri székéből sietett az osz-

tálysorsjátékhoz, melynek előbb előtérre volt és most is várja az alkalmat, hogy oda visszamehessen.

Lukács László: Vállalom érte a felelőséget!

Zhoray Miklós: Elhiszem, hogy nem adnak ki több sersjegyet, mint szabad és hogy a házsnál sem esznek, de ez mégis erkölcsstelen üzlet. Kihívó keztyüdobás az is, hogy az igazságügyi és kultuszminisztert a legkisebb felekezetből vették. A kormány programját hallottuk, de eszelekedeteikre nem vagyunk kíváncsiak. Vesztegetéssel szervezhetnek pártot, de az izgalom állandó lesz az országban addig, míg a nemzet jogos kívánságai nem teljesülnek.

Mihályi Tivadar nemzetiségi képviselő az utolsó szónok. Egyelőre nem foglal állást sem a kormány ellen, sem mellette. Minden attól függ, hogy meg akarja-e valósítani a kormány az általános egyenlő titkos választói jogot, vagy nem. Ha igen, akkor a legerősebb támogatásban fogja részesíteni.

Két óra után néhány perccel az elnök a vita helytatását holnap délelőtt 10 órára halasztotta.

Sikkasztó herceg.

Távirati tudósítás.

Arad, január 25.

Rómában egy idő óta másról sem beszélnek, mint arról a váltóhamisítási ügyről, amelyet egy római arisztokrata Florenceben Rampolla bíboros nevére elkövetett. Az arisztokrata Francesco Campobello herceg, unokafivére az említett volt bíboros államtitkárnak.

A herceg 34 esztendő és Rampolla húgának a fia. Néhány évvel ezelőtt Campobello herceg a római arisztokrácia egy legbájosabb hölgytagját, Linda Alieri hercegnőt vette feleségül, aki szintén rokona Rampolla kardinálnak. Két év után közös megegyezéssel elváltak egymástól a házasságuk. Időközben a herceg ugyanis eltékozolta nagy vagyonát. Rajongott egy Vittoria nevű, szépségéről híres színésznőért, aki valamikor modell volt Rómában. Érdekes, hogy a vagyont, amit Campobello herceg ráköltött, a színésznő Saracenescoba küldötte el, szülőfalujába, ahol nagyon szűkös viszonyok között éltek a lakosok.

A viszony a herceg és a színésznő között akkor szűnt meg, amikor Campobello a szeretője nevére váltót hamisított és ezt a váltót kezese, a nő, nem volt hajlandó beváltani. A herceg most már pumpolai kezdte a rokonait és jóbarátait, a hitelezőket pedig hamis aláírású váltókkal elégitette ki. Egy hitelezőjét Rampolla bíboroshoz hívta. Amikor ott voltak, azt mondta neki, maradjon csak kint az előszobában, majd lesz neki gondja rá, hogy a nagybácsi aláírja a váltót. Kis vártatva visszajött és egy Rampolla névaláírású váltót hozott 28.000 líráról, három hónapi lejáratú. A turpisság kiderült, de a hitelező várt, mert ígérték neki, hogy rendezni fogják a váltóját. Ez azonban nem következett be és a hamisítás kipattant, mert a váltót büntetőjogilag pörösítették. A herceg szülei most már a megszekott védőeszközhöz folyamodtak: kérték gyermekük elmeállapotának megvizsgálását és a gondnokság kimondását.

Azonban a gondnokság foganatosítása után vigam dorbézolt továbbra is a herceg és Rampolla bíboros nevére 50.000 lírát hamisított, 30.000 lírát pedig a rabzolgaellenes egylettől sikkasztott, ahol titkár volt Campobello herceg. Florenceben még egy hotel portásától is csalt ki pénzeket.

A herceg különben az összesalt pénzen egy automobilt vett és Sereni Ida kisasszonnyal, egy florencei énekesnővel megszökött, eddig ki nem derített tájakra.

Az új pártalakulás.

Tisza István csallakozása.

Távirati tudósítás.

Arad, január 25.

A politikai életben történt nagy fordulat úgy látszik most már megteremteti az új pártalakulást. A hatvanhetes alapon álló pártok tömörítésének eszméjét Tisza István gróf tegnap a főrendiházban elmondott hatalmas beszédében vetette föl. A tömörülés eszméjének ma új harcosaként jelentkezett *Andrássy Gyula* gróf, aki a képviselőházban elmondott beszédében nagy tévedésnek nevezte azt a működést, amelyet a koalíciós pártokkal együtt őt esztendőn át kifejtett. *Andrássy* gróf visszatér régi elvbarátaihoz, fegyvertársaihoz. Ennek szerfölött örvendeztek ma este a *Nemzeti Társaskörben*, ahol az új pártalakulást a legközelebbi jövő nagy eseményei közé számítják. Tisza Istvánt szemelték ki az új párt vezetőjének, ámde ő elhárította ezt magától.

— A miniszterelnök legyen az új párt vezére, — mondta — és én is szívvél-lelékkel támogatni fogom őt.

A Társaskörben azt remélik, hogy úgy Kossuth, mint *Justh* táborából sokan csatlakoznak az új párt híveihez.

Mai hireink ezek:

Viták a Ház folyosóján.

A képviselőház mai ülése alatt élénk viták voltak a Ház folyosóján. Nagy érdeklődést keltett az a hír, hogy az alkotmánypárt klubhelyisége kiadó. Ebből mindjárt azt következtették, hogy az alkotmánypárt csatlakozni fog *Khuenék*hoz s ezért nem tartja meg klubját.

A Házban különben ma igen sok régi szabadelpárti képviselő fordult meg. Ott voltak többek közt *Veszter Imre*, *Domahidy Nagy Sándor*, *Nemess Zsigmond*, *Rosenberg Gyula* is.

A *Justh*-párt tagjai a folyosón nagy indulattal kritizálták *Andrássy Gyula* gróf mai beszédét.

Hollé Lajos felemlítette, hogy *Andrássy* mai beszédében azt is bevallotta, hogy *Fejérváryval* szemben is tévedett.

Nagy Dezső: *Andrássy* bevallja, hogy mindannyiszor tévedett, valahányszor nemzeti irányban lekötötte magát. Ez aztán dicséretes őszinteség!

Justh Gyula: Legközelebb fel fogok szólalni *Héderváry* és *Andrássy* mai nyilatkozatai ellen. Sajnálom, hogy nem beszélhettem azonnal. Tegnap különben sem mondtam el mindent.

Kmetz Károly: *Andrássy* teóriája teljesen lehetetlen. Ezután másképp kell eljárni *Andrássyval* szemben. Ki kell fejteni a függetlenségi álláspontot, amíg alkalom van. Mert *Héderváry* könnyen feloszlatja a Házat.

A holnapi ülésen folytatják a vitát, mely tulajdonképpen a kinevező leirat átküldése felett indult meg, de miután *Justh* belevonta a bizalmi kérdést is, az elnökség most már nem akarja újból bolygatni a kérdést, mert viharos jelenetekről tart. Különösen sok *Justh*-párti szónok iratkozott fel. Összesen körülbelül 104 szónok jelentkezett eddig.

Héderváry Tisza Istvánnál.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma reggel a Ház ülése előtt felkereste *Tisza István* grótot a városligeti fasorban levő lakásán. A két politikus hosszasan tanácskoztott egymással. *Héderváry* a választóreform dolgában igyekezett meggyőzni *Tiszát*, hogy nincs oka vele szemben tartózkodónak, vagy épen ellenzékinek lenni, mert még maga sem tudja, milyen lesz részleteiben a választóreform.

A hatvanhetes pártalakulás.

A legélénkebb élet volt ma este a *Nemzeti Társaskörben*, ahol a kabinet tagjai is megjelentek. A kör tagjai a legnagyobb elismeréssel beszéltek *Andrássy Gyula* gróf mai beszédéről. Az általános vélemény szerint *Andrássy* mai higgadt, férfias beszédével, melyben a múltban tett hibáit is elismerte, bebizonyította, hogy a magyar politikusok legjavához tartozik.

A kör tagjai nagyon lelkes hangulatban beszéltek az új párt megalakulásáról, mely immár a legközelebbi jövő eseménye. Sokan arra is számítanak, hogy nemcsak az alkotmánypártból, de a függetlenségi pártokból is csatlakozni fognak az új párthoz. A nemrég alakult keresztényszocialista párt, hír szerint, egészében csatlakozni fog a párthoz.

Többen szóvátették azt, hogy az új párt vezérévé *Tisza István* grótot kell megválasztani. *Tisza* azonban kijelentette, hogy ő nagy lelkesedéssel fogja *Khuent* és munkáját támogatni, de a vezérnek magának a miniszterelnöknek kell lenni.

Egyetemi ifjak a függetlenségi pártokban.

Az egyetemi és főiskolai ifjuság ma küldöttségileg jelent meg a két függetlenségi pártkörben, hogy a két pártot együttes munkára buzdítsa. *Justh Gyula* válaszában többek közt ezeket mondta:

— Sajnálattal tapasztalom, hogy ugyanaz a két párt küzd most is Magyarországon, mint 350 év óta: a *kuruc* és a *labanc*-párt, melyek közül az utóbbi minden erővel a korona akaratát akarja érvényesíteni a nemzet akaratával szemben. Sajnálom, hogy ez a törekvés még az ifjuság egyik részét is megmételjezi.

Justh végül felhívta az ifjakat, tartsanak ki a függetlenségi zászló mellett.

A küldöttség megjelent a *Kossuth*-pártban, ahol *Kossuth Ferenc* válaszában kijelentette, hogy a különböző pártoknak, akik a nemzet jogaiért küzdenek, együtt kell működni az alkotmány védelmében.

Végül megemlítjük, hogy a *balpárt* holnap testületileg belép a *Justh* pártba.

VÁROS ÉS MEGYE

Az államsegély felosztása. Aradváros tanácsa ma ülést tartott, amelyen azzal foglalkozott, hogy az 50 ezer korona államsegélyből fennmaradó 31 ezer koronát mi módon ossza föl. Elhatározta a tanács, hogy ebből a pénzből egy autómobilt vásárol a mentőknek; a Péter-utcát kiegyenesíti, a Dobó- és Verbóczy-utcákat meg a gyermekmenhely környékét rendezeti és végül, hogy a vízcsapokat szaporítani fogja. Itt említi meg, hogy a városi fogyasztási adókezelőség tisztviselői felelőse

adtak be a belügyminiszterhez az 50 ezer korona felosztásáról szóló közgyűlési határozat ellen. Azt kérik, hogy ebből a pénzből az 6 lakbérüket is egészítse ki a város.

Detektiv-följegyzések

Erzsébet királynéről.

A montekarlói játékbankban.

Kaland a tehenes paraszttal.

*

Paoli Xavér detektiv-főnök, akit a fejedelmi személyiségek mellé rendeltek ki, ha azok Franciaországban tartózkodtak, most folytatja egy francia ujságban az elmúlt hetekben megkezdett visszaemlékezéseit, amelyek boldogult Erzsébet királynéről szólnak.

Ez a rész Erzsébet királyasszonynak a francia Riviérán való tartózkodásáról szól.

— Egy napon — írja a detektivfőnök — a Capmartinben való tartózkodása alatt felszólított a királyné, hogy kísérem el a montekarlói kaszinóba, mert végre megakarja látni, milyen is ez a híres játékbank. Egyedül Sztáray grófnő jött velünk; első osztályban utaztunk, ahol akkor már két angol nő ült. Az utazás természetesen inkognitó történt. Montekarlóban azonnal a kaszinó rulettermébe mentünk. A királyné úgy örült, mint egy gyermek, amikor a játékot nézte. A játékosok közé vegyült és csakhamar 5 frankot vett ki kistásakájából s azt a 33. számra tette.

— Hadd lássuk — mondta a felsőges asszony — milyen a szerencsém.

A királyné vesztett. Ujból erre a számra tett és ismét vesztett.

Harmadszor végre 175 frankot nyert.

— Most menjünk gyorsan, — mondta — még sohase nyertem ennyi pénzt.

Paoli azután leírja a királynénak Capmartinben való tartózkodását. Ha a király nem volt vele, a felsőges asszony rendszerint egyedül étkezett. Ha a király is ott volt, akkor a jelenvolt udvari előkelőségek is résztvettek a társas étkezésben. A király az étkezés után rövid cercolét tartott; gyakran megbívták az asztalhoz a nizzai kormányzót, Gebhard generálist. Ilyenkor a király mindig melegen érdeklődött a francia katonai ügyek iránt.

Az 1896. év tavaszán végig nézett Ferenc József egy francia manővert is, amelyet az alpesi vadászok 27. számú bataillonja tartott. Két órán át figyelemmel nézte az ütközetet és azután élénken gratulált a tiszteknek. Következő napon meghívta reggelire a bataillon parancsnokát Baugillott mostani generálist. Ez az öreg katona nincs nagyon benne az udvari levegőben és a királyt beszéd közben gyakran uram-nak nevezte. Ezen a király kitűnően mulatott. A parancsnok végül is bucsuzáskor így mentegette magát:

— Bocssáson meg felség, de én inkább a hegyekhez vagyok szokva, mint a szalóknokhoz.

A felség így válaszolt:

— Nevezzen ön, ahogy akar, nekem egy őszinte, egyszerű katona kedvesebb, mint egy hizelgő miniszter.

*

Biarritzban 1896. év őszén Paoli szintén a királyné környezetében volt. A felsőges asszonynak az volt a szokása, hogy mindazokon a vidékeken, ahol először megjelent, egy különösen szép tehenet vásárolt, amelyet aztán gödöllői birtokára küldetett. Biarritzban is vásárolt egy gyönyörű szép fekete tehenet s meghagyta a volt tulajdonosának, hogy szállítsa a

szállodába, ahol 6 mint grófnő lakott. Mikor a paraszt a szálló portásánál megjelent s a grófnő után tudakozódott, bolondnak tartották és kiakarták dobni. Ő azonban nem hagyta magát, mikor pedig megtudta, hogy az állítólagos grófnő tulajdonképpen Erzsébet királyné, dühösen így kiabált:

— Disznóság, hogy becsaptak engem. Ha ezt tudtam volna, többet kértem volna a tehénért.

MULATSÁGOK.

(=) Katolikus bál. Aradon február 5. napján a „Fehér Kereszt” szálló összes termeiben jótékonycélu zártkörű katolikus bál lesz. A bál kezdete este 9 órakor. Személy-jegy 5 korona. Család-jegy 12 korona. Belépő-jegy táncosoknak 1 korona. Karzat-jegy az első sorban 6 korona, a második sorban 4 korona.

A bál elnöksége: Elnökök: Mülek Károly dr., Gyoroki Andrányi Károly. Titkárok: Láng János, Lengyel Gyula dr., Nagy Orbán dr. A rendező-bizottság elnöksége: Elnökök: Gutzjahr Mihály, Háromy László dr., ifj. Kintzig János. A rendező-bizottság társelnökei: Szathmáry Károly, Zubor Andor. Fővédnökök: Gróf Apponyi Albertné, báró Bánhidya Antalné, gróf Batthyány Tivadarné, báró Bohus Lajosné, báró Bohus Zsigmondné, gróf Breda Viktorné, gróf Hunyady Károlyné, gróf Károlyi Gyuláné, báró Nopcsa Elekne, gróf Wenckheim Frigyesné, Apponyi Albert gróf, Bánhidya Antal báró, Batthyány Tivadar gróf, Bohus Lajos báró, Bohus Zsigmond báró, Breda Viktor gróf, Hunyady Károly gróf, Károlyi Gyula gróf, Nopcsa Elek báró, Wenckheim Frigyes gróf, Zichy János gróf.

A bál sikere érdekében több száz főből álló védnök és rendező-bizottság áll.

(=) Bohusné Szögyény Antónia szobrának javára e hó 15-én rendezett hangverseny tiszta jövedelme nem 410 korona, hanem 850 korona 42 f. volt. Tombola-tárgyakat ajándékoztak még a már említett aradi kereskedőkön kívül Bloch I és Dürr Gusztáv.

(=) Iparoshál Pankotán. A pankotai ipar-terület, az építendő iparosház javára e hó 22 én fényesen sikerült táncmulatságot rendezett. A rendezőség élén Kocsi András ipar-területi elnök állott s úgy 6, mint rendező-társai fáradhatatlan tevékenységgel mindent elkövettek a siker érdekében. Különösen említést érdemel a pankotai „Fehér Kereszt” ujonnan átalakított nagy terme. A négyest mintegy 100 pár táncolta. Résztvettek a következő hölgyek:

Asszonyok: Szatler Simonné, Vinter Gusztávné, Zeche Ferencné, Pantye Ferencné, Pechó Jánosné, Pfau Andrásné, ifj. Kömpf Mártorné, Brunner Ferencné, Kocsi Andrásné, Schmidt Istvánné, Balog Sándorné, Kovács Imréné, Sepai Sándorné, Gerhardt Ferencné, Duffek Jánosné, Brukner Miklósné, Várzer Ferencné, Bod Józsefné, Sebők Istvánné, Kovács Károlyné, Arnold Józsefné, Hersule Józsefné, Schillinger Antalné, Maszai Ferencné, Köller Andrásné, Donnavel Miklósné, Donnavel Jánosné, Kóvágó Lajosné, Veisz Józsefné, Ditrich Józsefné, Barna Lajosné, Stanyi Gyuláné, Nagy Sándorné, Rörich Richárdné, Reinmüller Károlyné, Martinovics Mihályné, Ploder Ádámné, Koloczkai Józsefné, Blaskovics Jánosné, Bandics Mihályné, Tamás Flórané, Schok Antalné, Grumáz Ernőné, Jurinsek Jánosné, Gherba Gusztávné, Gombos Antalné, Kohn Istvánné, Schmidt Józsefné, Fekete Gyuláné, Steigervald Istvánné, Gálló Jánosné, Stumpf Lászlóné, Perei Józsefné, Stöklein Jánosné, Reinmüller Antalné, Kecskés Károlyné, Rörich Jánosné, Tüvisváti Istvánné, Németh Zsigmondné.

Leányok: Arnold Mariska, Brunner Ilonka, Stöklein Bertuska, Reinmüller Iluska, Zeche Juliska, Bleiczeffer Annuska, Dusek Annuska, Fekete Teruska, Koloczkai Juliska, Fekete Irénke, Balog Zsófia, Tüvisváti Jolán, Kapitány Róza, Pantye Katinka, Feresik Teruska, Gömöri Jolánka (Apatele), Benedek Vilma (Ujszentanna), Keller Idus, Balog Róza.

Felülfizettek: Kocsi Károly 5 K, Öry Lajos 5 K, Tussek Márton 5 K, Sz. Szabó István 5 K, Ditrich József 4 K, Hanyi Gyula 4 K, Grósz

Pál 3 K, Steiner Béla 3 K, Schauer Ignác 2 K, Becsi Gábor (Világos) 2 K, Gril József (Világos) 2 K, Zoltán Emil dr. 2 K, Rosti Rezső dr. 2 K, Henni Elek 2 K, Tamási András 2 K, Veisz József 2 K, Barna Lajos 2 K, Verner Miklós dr. 2 K, Gálló János 1 K, Schmidt József 1 K, Gombos Antal 1 K, Jurinsek János 1 K, Koloczkai József 1 K, Kóvágó Lajos 1 K, Donnavel János 1 K, Schillinger Antal 1 K, Arnold József 1 K, Stengl Simon 1 K, Takács Géza 1 K, Kovács Károly 1 K, Brinerdini N. 1 K, ifj. Zvonár Gyula 1 K, Vinter Gusztáv 1 K, Zeche Ferenc 1 K, Zimmermann János 1 K, Hermle József 50 f, Váradi József és Kecskés Károly 40—40 f. 806

(=) A kisjenői járás jegyzői egylete, 1910. évi február hó 5-én szombaton, a kisjenő-erdő-hegyi kaszinó-egylet termeiben, felerészben a létesítendő járási László kórház és felerészben a járási jegyzői egylet javára jótékonycélu táncvigalmat rendez. Belépti-díj: Személyjegy 3 kor., családjegy 5 kor. Kezdeté este 9 órakor.

A meghódított király.

Intimitások a trónörökös feleségéről.

Egy francia hírlapíró, *Bonnefont* kedves intimitást ír most arról: hogyan hódította meg a mi öreg királyunkat a szép fiatal Chotek Zsófia, Ferenc Ferdinánd hitvese. Érdekesen mondja el a francia riporter: Chotek Zsófia hogy tudta megnyerni az ősz uralkodó kegyét, a dolyfős főhercegi sarjak rokonszenvét és így tovább, egészen addig, amíg maga az udvar sürgette leginkább a grófnő rangjának emelését. Ez a rangemelés, tudjuk, fokozatosan történt, míg nem a Chotek Zsófiából lett Hohenberg hercegnő megkapta a „hoheit” címet és ezzel, bár utol-ó helyen, elismert tagja lett az uralkodóháznak. Ennek történetét pedig így mondja el a francia ujságíró:

A trónörökös neje, mihelyt meggyőződött róla, hogy az uralkodó nincs ellenséges érzéssel iránta, sőt szíves, jóakaró hajlandóságot mutat, elhatározta, hogy felsőges nagybátyját elidegeníti attól a hölgytől, akihez odáig gyengéd kitélékek fűtök. Hervatag, de mégis bájos volt ez a viszony és sokat tudnának beszélni róla azok a kiválasztottak, akik vacsora után amaz ősz hölgy lakásán tarkkozni ültek le egy ősz ezredessel, akit csak látásból volt szabad ismerniök, személyesen azonban sehogy sem.

És történt egy estén, 1908-ban, hogy amikor az uralkodó egy izben ellátogatott a trónörökös palotájába, a háziasszony olyan bájosan tudta marasztalni az illusztris vendéget s a vacsora is olyan kedélyes volt, hogy a felsőges ur észre se vette az idő múlását. Pedig mult az szörnyű gyorsan. S azon az estén hiába várták a partnerek az ősz ezredest. Elmaradt a tarokk-párti, vagy ha nem, annyi szent, hogy ezuttal máshol keverték a paklit... És az érdeklődők, meg akiknek jó összeköttetések vannak, csak később tudták meg a nagy titkot, hogy a királynak olyan igen-nagyon inyére volt a Hohenberg hercegnő vacsorája. A hercegnő régóta készült a csel vetésére és módját tudta ejteni, hogy ama másik hölgytől egyszerűen elhódítsa a szakácsnéját, akitnek polgári főztjét annyira szerette a tarokkozó ezredes. Így nyer az ember néha csatát — főzőkanállal.

Ez a főzőkanál nemcsak ezt az egy diadalát aratta, hanem többet is. Igaz, hogy a szakácsnéi ügyességnek hatalmas segítő társa van Hohenberg hercegnő fényes személyi tulajdonságaiban, ellenállhatatlan bájoságában, de bizonyos, hogy egyik a másik nélkül kevésre ment volna, míg így „viribus unitus” meg tudták nyerni ugyanannak a büszke nagy urnak kegyét, aki annak idején a tulajdon fiát olyan szigorúan eltiltotta a mérsálianectól.

Hohenberg hercegnő a kedvességével, a szeretetreméltóságával le tudott nyugózni mindenkit és biztos, hogy okosságával meg tudja majd valószínűsíteni azt a titkos vágyát is, hogy a diadalmas főzökánál egykoron — királyi jogarrá legyen a kezében ...

TÖRVÉNYKEZÉS.

Pör a Spitzer-hagyaték körül.

A vitás örökség.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 25.

A Spitzer-hagyatékot mégsem lehet per nélkül átadni az örökösöknek. Az egyetlen part, amely a hagyatékot keletkeztet, ma indították meg az aradi királyi törvényszék előtt. A pör előzményei ezek:

Néhány Spitzer Ignác végrendeletében tízezer koronát hagyományozott egyik unokanővérének, Spitzer Regina Fischl Albertné, volt budapesti lakosnak, azzal a rendelkezéssel, hogy amennyiben Spitzer Regina hagyatékának átadása alkalmával már nem volna életben, a részére hagyományozott örökséget törvényes örökösei kapják.

Spitzer Regina évekkor ezelőtt meghalt Budapesten és így a hagyatéki eljárás során a részére hagyományozott tízezer koronát hitvestársi öröksődés jogcímen a férj, Fischl Albert igényelte, mert Spitzer Regina leszármazottak nélkül halt el. A tízezer koronára azonban az elhunyt Spitzer Regina egy nővére: Vinternitz Vilmosné lugosi lakos is öröksődési igényt támasztott, azzal az indoklással, hogy ági vagyronról lévén szó, a hagyaték őt illeti, a hitvestárs nem öröksődhet.

Fischl Albertet a hagyatéki bíróság perre utasította s a férj Mittler Izidor dr. ügyvéd útján ma nyújtotta be a keresetet Vinternitz Vilmosné ellen az aradi törvényszék előtt. Az ügyet Ornstein Árpád törvényszéki bírónak osztották.

Az egész milliós hagyatékot ez az egyetlen pör keletkeztet.

Verekedés az ügépályán. Budapestről jelentik: Künn az ügép pályán történt, hogy Ehrenthal Samu tréner a gazdái előtt a lovak futását ellenőrizte. A produkeiókat nézték a lovak tulajdonosai: Solymossy Jenő báró, Förster Ottó és Löser Oszkár. Nem igen ment a dolog valami szépen s hangosan odakiáltott Ehrenthalnak a közelben bámszékő Rex Józsefnek: **„Pérsze így van, ha maga csupa dögököt vásárolt a báró ur részére.”**

A tréner arra nézett, ahonnan a kellemetlen hang jött, de Rex csak folytatta:

„Igen, igen, aztán 500 koronás titkos provizókat köt ki magának az eladótól.”

Ez a vad még kellemetlenebb volt Ehrenthalnak és valami gorombasággal ríposztzott. A következő pillanatban botok emelkedtek a levegőbe s ekkor is Rex volt az, aki jobban győzte. Nem elég, hogy ölmosvégű botjával sújtott végig ellenfelén, de még a stíletet is kihúzta s a nagyobb vérontást csak az hártotta el, hogy a nézők szétválasztották a harcoss feleket. De ekkor is olyan ütéseket kapott Ehrenthal, hogy orvosi látlelettel mehetett a bíróság elé. Manten följelentette súlyos testi sértés vétsége miatt Rexet. A mai tárgyaláson, mely Schmidt dr. bíró előtt folyt, kihallgatták Löser Oszkár és Förster Ottót, akik azonban nem tudták megmondani, hogy ki is kezdte a verekedést. Erre a panaszos kérte a meg nem jelent Solymossy báró megidézését, valamint az

orvosnak is egy legközelebbi tárgyaláson való kihallgatását.

— Talán kiegyenlíthetők békésen a dolgot — felelte Dési Géza dr. védő — s ne szaladjunk ide még egy párszor.

— Igen — szölt a bíró — ebben az ideges világban még az intelligens emberek is megfélekednek magukról. Bizony, ideges a világ ...

A szép szó hatott. Rex kijelentette, hogy sajnálja a történeteket s a felek kibékülten távoztak.

Ahol nincs szerelem.

A török nő élete.

A Matin című francia újság hosszabb cikket közöl egy francia írónő, Marcelle Tinayre tollából, aki a török nők életviszonyairól ír és ezzel sok téves, félszeg nézetet megdönt.

A török nő szerelme! — így ír többek közt, — ez a néhány szó a színes képeknek egész raját támasztja fel lelkünkben. Ezekben a görbe kardú hősök, a nagy sziklavárakba zárt szép török leányok, eunuchok, a fekete szolgák egész hada, zsákokba dugott hitetlen gyanok, kiket azután a Boszporusba löknek, — ezeket látjuk magunk előtt. És bizonyára ezek a képek élnek fel mindenki előtt aki Galata közelében partra lép; és ha az utas fiatal, forró szívé, titokban reménykedik, hátha egy szép, titokzatos muzulmán nővel valami kis szerelmi kalandja lehetne.

A fátyol varázsa, amely az arcokat eltakarja oly nagy! A tiltott szerelemmel járó veszélyek vonzóereje oly hatalmas! És mikor elsuban a turista mellett egy lefátyolozott hölgy, a turista szentül hiszi, hogy az irigy lepel bűbajos szépséget takar.

Pérsze, ha azután visszatér hazájába és megkérdezik tőle: nos és a török asszonyok... akkor hamiskásan hunyorog, a bajuszát kackiásan megpödörgeti és rejtelmes sóhajjal válaszol: óh! azok az asszonyok.

Mert az utazó azt hiszi, hogy ő csakugyan török asszonyokkal töltött kellemes pásztorórákat, hogy a ravasz görög vezető, aki a titkos vágyat kiolvasta szemeiből, ezt teljesítette is. Sok pénzbe került, a várható veszélyek gondolata izgatta, — de egyiket sem sajnálja. Nem, mert nem tudja, hogy az „előkelő” török hölgy nagyon is alacsony származásu utcai leány és pedig görög, vagy örmény nő volt.

Mert muzulmán nővel könnyű szerelmi kalandokat szőni, — nagyon nehéz dolog. Oka ennek a török nő társadalmi helyzete. Állandóan cselédektől körülvéve, a rokonok, ismerősök állandó felügyelete mellett, bizony nehéz a török nőnek a hitvesi hűséget megszegnii. Azt a könnyelmű és meg gondolatlan asszonyt, aki meg merné tenni, hogy egy „hitehagyott” férfiuval az utcán megálljon és csak rövid ideig is beszélgessen, a teherhordók, piaci árusok, fanatikus vén boszorkányok bizonyára megtámadnák, a leggyalázatosabb szidalmakkal illetnék és a lovagot pedig irtalmatlanul — elpáholnák.

Az új-törökök uralma óta némelyik ifjú török európai jó barátainak talán egy kis bepillantást megengedett a családi szentélybe, de ezt is csak titokban és rövid időre. Még a legszabadelvűbben gondolkodó ifjú török sem engedné meg, hogy akár a legjobb barátja is a feleségével egyedül maradjon, azzal beszélgessen. Ha ezt megengedi a török, akkor nem azért teszi, hogy feleségének talán alkalmat szerezzen egy kis európai flört-re, hanem ezt akarja vele mondani: Látod, én nem hódolok fajom előítéleteinek! Én modern ember vagyok.

Ez a törekvés, valamint a takarékoság szempontja ösztönözték az új törököket az egynejtűség meghonosítására. A hárem ma már nem a háziur paradicsoma, a szerelem hajléka, ahol szebbnél-szebb hölgyek csak azért vannak, hogy gazdájukat szórakoztassák, hanem a hárem ma már a háziasszony lakosztálya, ahova a háziur is csak az ő engedélyével léphet.

Lakik-e a háremben szerelem? — ez a kérdés bizonyára sok kíváncsi érdeklődőt foglalkoztat. Azt hiszem, hogy a török nő a szerelemmel édes-keveset törődik. A szerelem, amint mi ismerjük, a török nők előtt majdnem teljesen ismeretlen fogalom. A szerelem kölcsönös vonzódás, vágyakozás, a nő önkéntes meghódolása a férfi előtt, a férfi diadala a nő felett, mindezt a török nem ismeri. A török férfi méltóságán alulinak tartja egy nőért vágyakozni, küzdeni. Ő csak tudomásul veszi, hogy a család feleséget keres neki, elfogadja azt, akit eddig nem ismert, legfőkébb egy kicsit kíváncsi reá. A nő pedig minden szerelmi vallomás, udvarlás nélkül feleség lesz. Nincsenek vértkorbácsoló szenvedélyek, nincsenek tragédiák, nincsenek szerelmi regények és nincs szerelem. Tévedés, a török nőket forróvértűeknek jellemezni. A török nő házasi élete vihar nélküli, de — nem rossz. Édességeket, tortákat fogyasztja, sokat aludva és kevés könyvet olvasva, semmivel sem törődve, apró pepecselésekkel töltve idejét, él — mint egy nagy gyerek.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradvárosi vörös kereszt fiókegylet választmánya ma délután 4 órakor ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a jelenlegi mentőkoszt 500 korona értékben Arad város tulajdonába átadja és 1300 korona értékben egy új mentőkosztot szerez. A 800 korona különbözetet az 1909. évi jövedelméből fedezi. A Tiszti Lajos alapítványhoz 100 korona összeggel járul hozzá. Wadowsky Gusztávné elnöknő lendülettel beszédben buzdította a választmány nőtagjait, hogy az egyesület érdekében a taggyűlés terepén kifejtett tevékenységüket továbbra is az eddigi szorgalommal folytassák s a perselygyűlésnél járjanak maguk jó példával elől azzal, hogy a segélyre szoruló tudósbetegeknek a náluk elhelyezett perselyekbe filléreiket szorgalmasan gyűjtsék.

Jelen voltak: Wadowsky Gusztávné elnöknő, Salacz Gyula örökös tiszteletbeli elnök és Institoris Kálmán elnökléte alatt: dr. Issekutz Lászlóné, dr. Posgay Lajosné, dr. Velcsov Gézané, Simon Karolin, Fodor Gyuláné, dr. Fabry Sándorné, Neuman Alfrédné, Mayer Miksáné, Avarffy Ferencné, Hegedüs Lászlóné, dr. Wiener Gyuláné, dr. Tisch Mórné, Varjassy Lajos, Kádas Kálmán, dr. Bácskay Béla, Wadowsky Gusztáv, Posgay Lajos dr., Székely Salamon és Bökényi Arisztid jegyző.

(*) Az aradi orth. izr. hitközség e hó 23-án tartotta tisztújító közgyűlését, mely alkalmából Márton Jakab elnöknek, Markovits Márk al-elnöknek, Hammer Zsigmond pénztárnoknak és Koch József ellenőrnek választatott meg.

(*) Tisztújítás. Az apátfalvai 48-as olvasókör vasárnap délután tartotta a tagok élénk részvétele mellett évzáró közgyűlését. A tisztikar így alakult: Elnök: Somogyvári Somogyi Béla, alelnök: Ocskay Péter, jegyzők: Szüts Ferenc és Kerekes Mihály, háznagy: Kardos József, pénztárnok: Kerekes K. Mihály, ellenőr: Lukács Gyula, könyvtárnok: Juhász János, zászlótartó: Fejes D. Mihály lett. Az egyesület Apponyi Albert gróft, Návay Tamást és Láng István kir. tanfelügyelőt tiszteletbeli tagokul megválasztotta. Az egyesület február 5-én tartja farsangi táncestélyét.

(*) Társaskör Merczyfalván. E hó 23-án volt az új társaskör alakuló gyűlése 50 taggal. A tisztikar a következőkből került ki: Lángér Nándor elnök, Lamert Antal titkár, Wagner Ferenc pénztárnok és gazda, és 15 tagból álló választmány. Kimondották határozatban, hogy a társaskör évente 3 mulatságot köteles rendezni. Elnök a gyűlést berekeszti.

A fakerti zendülés tárgyalása.

Harmincegy vádlott.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 25.

Emlékezetes, hogy a múlt év őszén az Arad szomszédságában lévő *Fakert* községben a bucsu alkalmával felbőszített, jobbára német lakosság valóságos zendülést rögtönzött és megtámadta a kirendelt csendőröket. A hatóság emberei fegyvereiket használták és néhányszor sortüzet adtak. A tömeg ekkor botokkal, kövekkel rontott a csendőrökre és folytonosan azt hajtogatta, hogy „meg kell ölni a kakastollasokat!”

A zendülésnek sok sebesültje volt. Az aradi ügyészség a vizsgálat befejeztével vádiratot készített a hatóság elleni erőszak büntettségével vádolt egyének ellen, akiknek névsora ez:

Rippel András, Jerger I. János, Hein I. Ferenc, Hein II. Ferenc, Weiner András, Jerger II. János. A csendőröket részint bántalmazták, részint arra bujtogattak ezek:

Marksteiner Péter, Schleich Jakab, Hein József, Hoff Jakab, Zellner Pál, Lovász Miklós, Miklós Jakab, Schleich Péter, Zahn Gáspár, Dörner Gáspár, Dörner József, Kaiser János, Tumele Mihály, Schwager Antal, Stéger Péter, Wunderlich András, Schnecker János, Schandt Márton, Freer József, Müller I. és II. Ferenc, Hellich Ferenc, Henberger Pál, Walli-csek János és Schwager Antal II.; ez utóbbi aradi lakos, a többiek részint fakerti, glogováci és ujanáti lakosok, jobbára 18—25 évesek; egy van közöttük 56 éves.

A zendülésben szereplő csendőrök a következők: Orosz János, Mikk Vilmos, Szücs Lajos, Kovács Imre, Sás József, Gróz István.

A királyi ügyészség tehát harmincegy vádlott ellen emelt vádat, részint súlyos testi sértés, részint pedig hatóság ellen való erőszak miatt. Az ügyben ma volt a fő tárgyalás. A vádirat elmondja, hogy 1908. október hó 20-án a fakerti bucsu alkalmával a német legények *Than Mór* korcsmájában mulattak. Arra vetődött *Csóke* János magyar legény, aki részegfével betévedt a tánchelyiségbe és állítólag inzultálta *Wolf* Rozália és *Jerger* Rozália német leányokat. Emiatt a németek összeverték, megszurkálták és kidobták az utcára. A csendőrök ekkor felszólították a táncolókat, hogy hagyják el a korcsmát. A tömeg ki is vonult, de az utcán csoportokba verődve szidta a csendőröket. A tömeget bujtogatta Marksteiner Péter újszentannai német mézeskalácsos, aki így buzdította a németeket:

— Ne féljete a csendőröktől, üssétek agyon a csendőrkutyákat, mi tartjuk őket: nekik nem szabad rájuk löni! Gyertek az én sátramba, az szent, ide még az uristen se jöhet be; én iparos vagyok, tudom a törvényt, rám hallgassatok. Nem lehetnek a csendőrök, mert csak vaktöltés van a puskájukban. Engem kövessetek!

Ezután nemsokára Schleich Jakab karóval a kezében így kiáltozott:

— Menjete, verjete félre a harangokat, jöjjön az egész falu népe, üssük agyon a csendőröket. Csak össze kell tartani, ők kevesen vannak, mi pedig sokan.

A lázításban Hein József is részt vett ezzel a rövid szónoklattal:

— Nem kell félni a csendőröktől. Azok csak vaktöltéssel lőnek, üssük agyon a kakastollas betyárokat!

E kiáltások után a tömeg megnövekedett. Mintha a földből bujtak volna elő az emberek, olyan rohamosan szaporodtak és a csendőrök felé rontottak. Közéjük jelezte az előnyomulásukat. A csendőrök közül többen a fejükön megsebesültek, de még ekkor se lőttek, hanem

oszlásra szőlították fel a tömeget. Ez nem használt. Amikor a csendőrök életüket veszélyeztetve látták, többször egymásután sortüzet adtak. Sikoltás, jajgatás volt a visszhang a zendülők ijedten futottak szét. Sok sebesültje volt a zendülésnek, de a sebesültek nagy része elmenekült, mert félt a következményektől. Halálosan senki se sebesült meg.

Másnap letartóztatták azt, aki névszerint legjobban bujtogattott: Marksteiner Pétert, de később védője, Éles Béla dr. közbenjárására szabadon engedték.

A mai fő tárgyaláson, amelyen Köller János ítélőtáblai bíró elnökölt és a közvádat *Pogonyi* Nándor királyi ügyész képviselte, a kihallgatott vádlottak valamennyien tagadták bűnösségüket. Azt adták elő, hogy ők, igaz ugyan, hogy a jelzett alkalommal ott voltak a zendülés színhelyén, de senkit nem bántottak és nem izgattak a csendőrök ellen.

A tárgyalást holnap folytatják.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: *Ingovány*, színmű. Góth Sándor és G. Kertész Ella felleptével. (Bérletszünet.)

Csütörtök: *Salome*, színmű. *Buridán* szamara, vigjáték. Góth Sándor és G. Kertész Ella felleptével. (Bérletszünetben.)

Péntek: *A tolvaj*, színmű. Góth Sándor és G. Kertész Ella felleptével. (Bérletszünetben.)

Szombat: *Görög rabszolga*, operetta. Új betanulással. (Bérlet.)

* A Góth-pár vendégszereplése. A Népszínház kiváló művészei, G. Kertész Ella és Góth Sándor szerdától kezdve három estén át lesznek vendégei az aradi színháznak. A művészpár szerdán az *Ingovány* című színműjében lép fel, amely az ő vendégszereplésükkel került színre nagy sikerrel az elmúlt héten az aradi színházban. Csütörtökön Góthék fellépnek *Wilde* Oszkár világhírű színművében, a *Salome*-ban. A múlt heti vendégszereplésük alkalmával is elragadták alakításukkal az aradi publikumot. A *Salome* után a *Buridán* szamara című pompás francia bohózatban lépnek fel Góthék. Pénteken lép föl utóljára a Góth-pár s akkor játssza legjobb szerepét, *Henry* Bernstein világhírű drámájában, a *Tolvaj* ban. Mind a három előadás bérletszünetben, rendes helyárok mellett lesz.

* Természettudományi felfedezések és a család. Ez lesz a címe *Wagner* János tanítóképző tanár előadásának, melytel pénteken délután a városházán a *Kolessey* egyesület hatodik felolvasását nyitja majd meg. A természettudományok hatalmas fejlődéséből jellemző példákban be fogja mutatni, mennyi a szerepe a korszakos felfedezésekben és találmányokban a véletlennek, a rendszeres kutatásnak és mennyire sok kutatónak közös munkája minden tudomány eredmény. Néhány meglepő kísérlettel is hatásossá fogja tenni előadását, hogy rámutasson, mily egyszerű eszközökkel járulhat hozzá a család a természettudományos tudás megkedveltetéséhez. *Wagner* János szabad előadása után *Károly* József *Egy író végrendelete* című csevegését fogja felolvasni. *Masanszker* Böske, *Eckhart* István és *Goldzieher* Pál *Beethoven* Triojával fogják befejezni a *Kolessey*-egyesület pénteki zsúriját.

* A görög rabszolga. Körülbelül tíz esztendeje, hogy *Owen* Hall és *John* Sidney gyönyörű operettje, A görög rabszolga először került színre Aradon és állandó műsordarabja volt a színháznak. A színház igazgatósága most ismét feleleveníti a *Gésák* és *San-Toy* komponistájának bájos muzsikájú operettjét, A görög rabszolgát. Szombaton lesz az érdekes repisz, amely elé nagy érdeklődéssel tekint a közönség. A főszereplők ezek: *Dióssy* Nusi, *Sz. Rontay* Boriska, *Zalay* Margit, *Kun* Irén, *Wlassák* Vilma, *Polgár*, *Odry*, *Várnay*, *Boda*.

* Góthék távozása a Vigszínházból. Irtunk arról, hogy a Góth-pár és a Vigszínház igazgatósága között konfliktus támadt. Góthék ennek következtében megválnak a Vigszínházról. Góth ezt mondta a jövő terveiről:

— Hogy mik a terveim a jövőre, ha a dolgom úgy marad, mint ahogy ma van? Egyelőre vidéki színházak meghívásainak teszünk eleget mind a ketten és vendégszerepeltetni fogunk, azután pedig serényen foglalkozni fogok ama színháztervvel, melyről néhány hónappal ezelőtt már szó volt a sajtóban. Az *Orczy* ház helyén egy hatalmas ház-komplexum közepén egy színház fog épülni és e színház bérletére opció van. Ez ugyan csak harmadfél év múlva épül fel, de addig, azt hiszem, módomban lesz egy ideiglenes színházhelyiségben előadásokat tartani jövőendő színházam előre meg szervezett társulatával.

* A színházi jegyek. Tisztelettel értesíti a színházi pénztár a nagyérdemű közönséget, hogy a Góth-pár három vendégszereplésére váltott jegyeken a dátumot nézze meg, mert az esetleges tévedésekért a pénztáros nem szavatol.

* Spányi kiállítása iránt, mely még csak rövid ideig lesz látható, óriási nagy az érdeklődés. A tárlaton eddig a következő festmények lettek eladva: *Nyírfák*, *Nyári nap*, *Téli alkony*, *Januári fagyóhold*, *Erdő részlet* (ősz), *Nyár utoljára*, *Utszéi fesztület*, *Téli est*. Megtekinthetése díjtalan.

* Az *Uránia* színház műsora. Csupa érdekesítő ujdonság csinál nagy hatást az *Uránia* színház előadásain. A közönség egyformaképp értékeli az állatvilágból vett meseri mozgóképét, mely a kiváló természetudós és művész értékész tulajdonságait egyesíti magában, a svéd sportképeket, melyek egy edzett népek szép sportjait ismertetik meg velünk. De szinte lehetetlen mind sorjában ismertetni ezeket a kiválóan érdekes látni valókat, melyek egyképen szolgálnak szórakozásul és mulatsággul mindenkinek. 241

Paris árviz-veszedelemben.

Távirati tudósítás.

Arad, január 25.

A *Szajna* áradása mind nagyobb veszedelemmel fenyegeti a francia fővárost. Páris külvárosait már elöntötte a víz és nagy károkat okozott. A veszedelemről a következő távirataink szólnak:

Párisból jelentik: A kormányhoz érkezett jelentések szerint az áradások következtében Páris környékén keletkezett helyzet mind a gazdaságban alakul. A dőlől jövő összes vonatok tetemes késéssel érkeznek. Az *Alme*-hid veszélyben van, a miért elzárták a forgalomtól. *Alfortville* utcáin a víz egy méternyi magasságot ért el, ugyszintén *Javel* utcáin is.

Párisból táviratozzák: Az áradások következtében 1977 telefon előfizető el van vágva a forgalomtól. Ausztriával, Spanyolországgal és Portugáliával szünetel a táviró-forgalom. A kamara 2 millió frankot szavazott meg az áradástól sújtottak segítésére.

Egy későbbi távirat jelenti: Tíz külvárosi kerületet elöntött az ár. Az *orleansi*-vasúti pályaudvarra benyomult a víz. A szomszédos utcákon az ár elsodorta az aszfaltot. A *Rue des Lile* egy része víz alatt áll. Ebben az utcában van a német nagykövetség és konzulátus. Az áradás következtében az éjjel csak kevés zöldség árut hozhattak be az árucsernokba, úgy, hogy a zöldség 25%-kal megdrágult. A tőzsde körül levő földalatti vonalrészén megszüntették a forgalmat, mert a föld alatt összegyűlt vízmennyiség minden pillanatban benyomulhat az alagútba. Nagyon nagy az aggodalom a miatt, hogy az *Eiffel-torony* környéke sűpped és félnek, hogy a toronyt is baj éri. Az építmény különben is nagyon meg van terhelve és már nagyobb ezéiben is mutatott 15 centiméteres kilengéseket.

HIREK.

A kormányváltás és a közgazdasági állások.

*

A kormányváltások nálunk mindig a közgazdasági állásokban is változásokat idéznek elő. Az új miniszterek rendszeresen megválnak közgazdasági állásaiktól, a régiek pedig minél előbb igyekeznek közgazdasági állásokat elfoglalni. Valami sok állásról nincs szó. Még a legtöbb állása Lukács László pénzügyminiszternek volt, aki elnöke volt az Osztrálysorsjáték részvénytársaságnak, a Kisbirtokosok földhitelintézetének és igazgatósági tagja a Magyar általános hitelbanknak. Hieronymi Károly, a Budapesti közuti vaspálya-társaságnak volt igazgatósági tagja és Serényi Béla gr. elnöke volt az „Atlantica” tengerhajózási részvénytársaságnak. Mindezekről az így megürült állásokról — mint a *Hitel* című közgazdasági szaklap mai száma jelenti — a legközelebbi rendes közgyűlések határoznak, kivéve az Osztrálysorsjáték részvénytársaságot, mely már e hó 19-én megtartotta a közgyűlését. A Kisbirtokosok földhitelintézetéről már napok előtt lancirozták a jelenlegi vezérigazgatónak elnökké való megválasztását. A Budapesti közuti vaspálya-társaság csak tavaly szaporította igazgatósági tagjainak számát és így ott nincs okvetlenül szükség arra, hogy a megürült igazgatósági tagsági állást betöltsék. Ez iránt azonban még nem történt döntés. Az „Atlantica” tengerhajózási társaság új elnöke minden valószínűség szerint Sztérényi József volt államtitkár lesz, aki államtitkársága idejében is nagy protektora volt ennek a vállalatnak, mely jobbra neki is köszöni létesülését. Igaz ugyan, hogy ez az állás inkompatibilis, de hát Sztérényi Józsefnek amúgy is le kell mondania a képviselői mandátumról, mert már megállapodás történt az iránt, hogy a Magyar agrár- és járadékbank legközelebbi közgyűlésén beválasztják az igazgatóságba, hogy ezután elnökévé választhassa. Már pedig az Agrárbank feltétlenül inkompatibilis és ez az összehérhetetlenség nem is szüntethető meg, mert a szőlőkötvényeket nem lehet máról holnapra bevonni és az agrárkölesönöket egyszeriben megszüntetni. A mi végül a Magyar általános hitelbankot illeti, ott a március hónapban tartandó közgyűlésen három igazgatósági állást kell betölteni, minthogy a múlt év folyamán Kornfeld Zsigmond báró és Lukács Antal elhunytak és most meg Lukács László lemondott az igazgatótanácsosi állásáról. E három állás betöltése iránt máris mindenféle kombinációkat lehet hallani, sőt a most visszalépett miniszterek közül is emlegetik az egyiket-másikat, mint a Hitelbank új igazgatósági tagját. Ennek azonban alig van alapja, minthogy a Hitelbank igazgatósági állása inkompatibilis a politikai szerepléssel és ha — amint általában beszélnek — *Wekerle Sándor lenne a Hitelbank egyik új igazgatósági tagja*, akkor le kellene mondania a képviselői mandátumáról és általában az aktív politikai szerepléséről. Egyelőre csak annyi a tény, hogy a Hitelbank vezetőinek sok gondot okoz a három állás betöltése, mert a reflektánsok száma igen nagy. Foglalkoznak, sőt tanácskoznak is sokat ez állások betöltése miatt, de végleges megállapodás még egyetlen egy állás tekintetében sem történt.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 26-án az időjárás: enyhe, havas eső, szeles, később hűvösebb.

— **Fegyelmi Marczaly tanár ellen.** Két nappal ezelőtt részletesen megemlékeztünk az egyetemi botrányról, amely Görcsönyi Dénesnek az *Alkotmányban* megjelent cikke nyomán keletkezett. Görcsönyi súlyos visszaéléssel vádolta meg Marczaly egyetemi tanárt, aki Sággy Gyula rektoránál fegyelmi vizsgálatot kért önmaga ellen. Mint budapesti tudósítónk jelenti, az egyetemi tanács ma a fegyelmit megelőző vizsgálatot elrendelte Marczaly ellen.

— **Az új üstökös utja.** Makóról táviratozzák: Tegnap és ma délután öt és hat óra között itt feltűnt az üstökös. Az üstökös merőlegesen haladt hosszú fényosóval. — Barcsról írják: Tegnap este 5 óra 30 perctől 6 óra 5 percig délnyugati irányban az üstökös gyönyörűen volt látható. Az üstökös uszálya párhuzamosan futó, folyton világosodó sávokban tündökölt, míg hirtelen eltűnt. Az érdekes tümenyt nagyszámú közönség nézte.

— **Elhunyt elmeorvos.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Tegnap este meghalt *Niedermann Gyula dr.*, a lipótmezei elmeorvosi intézet kiváló igazgatója, 71 éves korában. *Niedermann* volt az első, aki nálunk kiküszöbölte az erőszakosságot az elmeorvosság terén. Ő törölte el a kényszerzubbony és egyéb hasonló eszközök rendszeres használatát.

— **Borowska asszony bűnpöre.** *Krakkóból* táviratozzák: *Borowska* asszonyt ma reggel kilenc órakor vitték át a törvényszéki épületbe. A tárgyalás előtt a vádlott coffein befeeskendezéseket kapott, hogy kissé erősebb legyen. A mai tárgyalás kezdetén izgatott szóváltás támadt az elnök és a vádlott *Borowska* asszony között. Amikor az elnök folytatni akarja a bizonyító eljárást, észre lehet venni, hogy a vádlott izgatottan néhány szót intéz a védőhöz, aki szemmel láthatólag azon igyekszik, hogy a vádlottat megnyugtassa. A közelebb állók a szenvedélyes hangon folytatott beszédből kivehetik, hogy valami fenyegető levélről van szó.

Az elnök: Fel sem említem mindazokat a fenyegetéseket, melyeket naponta levélileg és táviratban kapok. Aminek meg kell történnie, ám történi. Ugy látszik, hogy mi itt az ököljog korszakába térünk vissza.

Borowska asszony különben magához hívatta a törvényszéki orvost és arra kérte, eszközölje ki az elnöktől, hogy a tárgyalást két napra szakítsa félbe, mert végtelenül kimerültnek érzi magát. Az orvos erősítő szereket adott a vádlottnak és a lelkére beszélt, hogy inkább ne kérje a tárgyalás félbeszakítását, mert az ő érdeke, hogy a pert mielőbb befejezzék.

A ma délutáni tárgyaláson ismét heves szóváltás támadt az elnök és a védő között a karzati közönség folytonos kiabálása miatt, amelylyel a vádlott asszony ellen akartak hangulatot kelteni.

— Ha az elnök ur nem intézkedik a karzat kiürítése iránt, — mondta a védő, — akkor most már okvetlenül és visszavonhatlanul leteszem védői tisztelemet.

Az elnök végre is engedett a kérelemnek és a hallgatóságot a teremről kiküldte. A tömeg folytonos gunyos kacagás és szidalmak között hagyta el a tárgyaló termet.

Azután tanukat hallgattak ki, akik azt vallották, hogy *Leviczky drt* csak *Borowska* asszony ölhetette meg.

— **Hazudnak, hazudnak, gazok!** — sikoltotta erre a hisztérikus asszony és az izgalomtól úgy kimerült, hogy a tárgyalást ma kora délután be kellett fejezni.

— **A szinigazgató szerencséje.** Még nincs egy hónapja sem, hogy *Nádasi József* szinárulata a soproni színházban megkezdte működését. A soproni színházba járó közönség *Thália* papjait és művészeit szépen pártolja, úgy, hogy ott egy-egy előadás után a színházi pénztárba tekintélyes összeg gyűlt össze. Megsejtette ezt a boldog állapotot egy raffinált betörő, aki szép tervet eszelt ki arra vonatkozólag, hogy *Nádasi* már-már duzzadó pénztárcáján eret vágjon. Felszerelve alkalmas betörő szerszámokkal, benyomta a színház hátulso bejáratának üvegablakát, behatolt a pénztári szobába, ott azután hozzáfogott a pénzeszekrény felnyitására. Egy pár ügyes fogással és szakértelemmel sikerült neki a pénzeszekrény pántjait és zárját felnyitni. Előtte hevert egy osomó levél és egy kalapra való aprópénz. A betörő a levelet figyelmen kívül hagyta, de az 1100 korona aprópénzt zsebrevágta és bucsu nélkül távozott. Másnap a társulat tagjai ép a Tolvaj próbájára gyűltek össze, amikor a pénztárnok dult arccal, elsápadva berohant a szinpadra:

— **Direktor ur! Baj van! a pénztárt kirabolták.**

És a direktor, mint akit kigyók csíptek meg, felugrott és *Shakespeare*hoz méltó drámai hangon zokogta:

— **Végem van!** — Majd kirohant a pénztáros után a pénztárszobába. Azonnal rovincsolni kezdtek. A hiány 48,000 koronát tett ki. Ekkora csapás még egy szinidirektorra is sok. *Nádasi* már öngyilkosságról kezdett értelmetlen szavakat dörmögni, amikor a földön egy levelet látott meg.

— **Hát ez mi?** — nyögte ki rekedten.

Felveszik a levélborítékot, felnyitják. A borítékban az ellopott pénz nagy része meg volt, mert a betörő, aki *lázasan* gyorsasággal dolgozott, csak az aprópénzt vitte el, de a bankók nem kerültek tolvajkésre, azokat megmentette a diszkrét boríték.

— **Halálozás.** Özvegy *micinyei* és *benicei Beniczky Dénesné*, született *Capdebo Aloizia*, meghalt Reában 86 esztendő korában.

— **Árverés 18 fillér miatt.** Nagyváradról írják: Egy nagy iparvállalat irodájába ma délelőtt beállított a végrehajtó, becsüs, meg a dobos:

— **Árverelni jöttünk kérem alássan.**

A vállalat főnöke méltán döbönt meg a szigorú komissió láttára, s egyhamar nem tudta elgondolni, micsoda elfelejtett adóssággal hozta nyakára a licitációt. *Kuszenda Frigyes* végrehajtó kiterjesztette az írásait, és kitűnt, hogy 18 azaz tizennyolc kemény fillérrel adós a nagy vállalat a munkásbetegségű pénztárnak. Tizennyolc fillér befizetetlen betegsegélyző járulék. És mit tehetett a pénztár, amikor könyveit átvizsgálva a tartozásra bukkant? Egyik tisztviselő átiratot fogalmazott, az átiratot letisztázták, igtatták, lajstromozták, megszámozták s elküldték a város főkapitányának.

— **A 18 fillér hátralékot sürgősen tessék behajtani** — mondta a komor átirat.

Mit tett erre a főkapitány? Ami a *Bachszimptomából* maradt bürokratizmus szelleme szerint kötelessége. Tenger irásbeliség áran mozgósította a közigazgatás apparátusát, s hajrá, licitálni!... A derék végrehajtó, mikor az írásait kitergette, csóválta a fejét, aztán mosolygott:

— **Ne tessék fáradni.** Kifizetem én ezt a hátralékot.

Persze nem került erre a sor. De bizony olyan dolog ez, hogy a végrehajtó is boszankodik rajta. Mennyi munka, mennyi idő veszett kárba 18 fillér miatt, amit talán egy telefon-szóra is be lehetett volna hajtani.

— **A legkellemtlenebb alattvalók.** A minap megirtuk, hogy József főherceg és családja a királyi várpalotában elfoglalt lakosztályukból átköltöztek a Disz-téren épült, új palotájukba. Az átköltözés eredetileg csak a jövő ősze volt tervezve, s hogy idő előtt bekövetkezett, annak meglehetősen pikáns a háttere. A királyi várpalota ugyanis régi épület s mint a régi épületeknek általában, vannak oly lakói is, akiknek nincs nyomuk a rendőrség bejelentő hivatalában. Ezek a lakók az utóbbi időben annyira elszaporodtak, hogy egyenesen tűrhetetlené tették a szegény főhercegek életét. Sőt olyan szemtelenek voltak, hogy nem respektálták még az exterritoriális jogokat sem, hanem csipték, marták felséges lakótársaikat, ahol csak érték őket. A főhercegi család akárhányszor fél éjszakákat töltött ébren, mert az egész cselédhad minden lázas igyekezete sem volt képes kipusztítani a régi palota e kényelmetlen hozzátartozóit. Ez a körülmény tepte az átköltözést oly sürgőssé. A királyi palota környékén egyébként úgy beszélnek, hogy ezeknek a tulkelemetlen alattvalóknak nem kis részük van abban is, hogy a magyar király palotája olyan gyakran áll lakatlanul.

— **Meggyilkolt apa.** Nagyváradról jelentik: Élesden rémes gyilkosságot követett el egy fiatal leány. Az apját ölte meg, mert ez a szerencsétlen ember a saját gyermekeit csábitotta el s amikor a nagyobbik leány tudatára ébredt a rettenetes bűnnek, apját baltával leütötte. Bogyó József, 41 éves gazdálkodó az elvetemült bűnösségű ember. Ez a durva lelkületű apa a saját két leányát, a 18 éves Vilmát és a 11 éves Gabriellát ejtette meg. A viszonyt azonban már régebben folytatta Bogyó József, mignem most szombaton este rájött a bűnös dologra a leányok anyja, aki érthető felháborodásában gyűlölettel támadt Bogyó Józsefre. Az apa bántalmazni kezdte feleségét s egy beretvát vett elő, mellyel el akarta vágni az asszony torkát. A leányok rémületükben egyik rokojukhoz szöktek. Bogyó József most azt követelte a feleségétől, hogy hozza vissza a leányait. Az asszony el is ment a leányokért s könyörgött, hogy jöjjenek haza. Késő este mentek vissza a leányok, de előzetesen az ajtónál négy darab fejszét rejtettek el azzal a szándékkal, hogy garázda atyjukat megöljék. A 18 éves Vilma fölvette az egyik fejszét s a szobába menve, amint szembetalálta magát atyjával, halálos csapást mért rá. Reggel derült ki a gyilkosság. Az előjáróság értesítette a nagyvárad kir. ügyészséget.

— **Álarcos rablók.** Szabadkáról jelentik: Szabadka határában vakmerő betöréses lopást követett el két eddig ismeretlen betörő. Ma reggel bejött a városba Damján István zobnaticai gazdálkodó s panaszt tett, hogy két bekormozott arcú rabló járt nála. A felesége a két kis fiával volt otthon, amikor egyszerre csak ablakzörgésre ébredt. A következő pillanatban a betört ablakon át egy kormos arcú férfi mászott a szobába, az ablakon át pedig egy másik férfi kormos arca volt látható. Még mielőtt az asszony segélyért kiálthatott volna, az ismeretlen férfi kést rántotta elő s azt oda-szorította Damjanné nyakához s megfenyegette, hogy lemetszi a fejét, ha kiáltani mer. Majd pénzt követelt. Damjanné kijelentette, hogy minos otthon egy krajcárja sem. Erre a rabló nekiesett a szokrényeknek, össze-vissza turt mindent, végre talált 12 koronát, amit magával vitt. A rendőrség és csendőrség nyomozza a tolvajokat. Azt hiszik, hogy a Topolyán fogva lévő Egri János volt az egyik rabló.

— Január 31-én persaszőnyeg raktáromat felosztatom, addig a készletet minden elfogadható árban eladom. *Schwarz Zsigmond.* 275.

— **Veszedelem egy gyógytári laboratórium-ban.** Könnyen végzetessé válható robbanás történt Tabit Mihály esorvási gyógyszerész házában. Hétfőn este 6—7 óra tájban ugyanis a gyógytár közvetlen szomszédságában levő laboratórium alatti gyógyszerkamrából gyanus füst szállt föl a földszintre, sőt az alsó helyiségbe szolgáló és azt eláró csapóajtó félelmes rázkódásnak volt kitéve. A gyógyszerész, valamint segédje rögtön átlátták a veszedelem s azonnal úgy az ajtó, mint a kamara ablakainak s egyéb nyílásainak teljes elzárásán igyekeztek, ami talán az utolsó pillanatban sikerült is, mert a levegő elzárásával megakadályozták a robbanást, mely — tekintve a kamrába beraktározott különféle szeszta-talmu s aetherikus folyadékokat — könnyen légbe röpíthette volna ugy a házat, mint a környékbeli épületeket. A megejtett csendőrségi nyomozat annyit derített ki, hogy a kérdéses gyógyszerkamrában levő egyik tartályban ismeretlen módon aetherikus gáz fejlődhetett, amely a tartályt szétrugta, meggyújtotta az anyagot s csak a kellő lélekjelenlét gátolta meg, hogy a többi folyadékok tüzet nem fogva, fel nem robbantak.

— **Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme.** Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 261

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére, házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál.** 279

AZ ARADI KOZLONY TELEFONSZAMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

TARKASÁGOK.

★

(Hogy lett Hazai Samu miniszter?) A katonatisztek és familiájuk társaságában nagy újság van most. Hazai Samu vezérőrnagynak honvédelmi miniszterré történt kinevezéséről, vagyis kivevényeltetéséről, beszélnek mulatságosan. Ugy tervezték a politikában már ez előtt hónapokkal, hogyha változásra lesz szükség, akkor Hoffmann Hugó altábornagyot nevezik ki. Már egyszer Hoffmann Tisza István gróf is kiszemelte volt és már afelől is tárgyaltak, hogy:

— Meg kell magyarosítani a nevét.

Esetleg ezt nemzeti vívmánynak mutatták volna fel. De a névmagyarosítással nem mertek előállani és így Hoffmann megmenekült.

Most megint az a veszedelem fenyegette Hoffmann, hogy kinevezik, ami pedig katonáéknál a karrier végét jelenti. Az utolsó pillanatban Hoffmann barátainak mentő gondolatuk támadt. Óvatosan megkörnyékezték Klobucsár honvédségi főparancsnokot, tudva, hogy az ő véleményét meg fogják kérdezni a kinevezés előtt. És igen erősen beajánlották neki Hazai Samut.

— Hazai vezérőrnagy minden politikához ért, nagyszerűen tud magyarul.

— De Hoffmann?

— Jaj, kegyelmes ur, arra nagyobb szükség van Bécsben, és aztán meg is kellene magyarosítani a nevét Reményire és azt mondanák Bécsben, hogy tendenciózus a névváltoztatás.

— Tehát Hazai?

— Természetesen! Ő már úgy is Hazai, tehát megmaradhat a status quo ante.

És így maradt Hoffmann a hadvezetőség részére a jövő roménye és így lett Hazai vezérőrnagy, hazai honvédelmi miniszter.

★

(A tábornok évei.) Hadgyakorlaton történt. A tábornok megbeszélésre hívta a tisztet. Felült neki egy Jszebe borult, piros-pozsgás arcú kapitány. Megszólította:

— Hány éves, kapitány ur?

A kapitány — kuruc magyar ember hírében állott — kissé kelletlenül felelt:

— A hatvan hetven év között vagyok.

A tábornokot nem elégitette ki a válasz.

— Már engedelmet, de az ön korában nagyon is számon tartja az ember évei számát.

— Tábornok ur, ön számon tartom a pénzeimet, a kutyáimat, a lovaikat, de az éveimmel nem törődöm; azokból senki se lophat el semmit!

*

(A bánatos özvegy.) Egy kis utcában van egy rőfös üzlet, amely nek kirakatában ott lóg egy oédula: „Végeladás! Haláleset miatt mélyen leszállított árak! Beszerzési áron alul!”

Három házzal odább szintén van egy rőfös üzlet, amely a legnagyobb mértékben pang. A tulajdonosa bősziúten rohant be a minap a konkurrens rőföséhez:

— Milyen címen hirdeti azt maga, hogy „Haláleset miatt mélyen leszállított árak?”

— Na hallja! Hiszen özvegy vagyok?

— De hiszen ez a legpiszkosabb konkurrencia! A maga férje már négy évvel ezelőtt meghalt!

— Mi köze hozzá? Mit jön ide sértegetni az én legszentebb kegyeletes érzésemet? Én még ma sem tudom elfelejteni szegény boldogult férjemet!...

SPORT.

+ Az aradi fotoklub folyó hó 26-án, szerdán este 7 órakor a „Millenium“-vendéglő külön termében tartja IV-ik rendes évi közgyűlést, melyre a klub összes tagjait ez uton meghívja az elnökség. A közgyűlés sorrendje: Elnöki megnyitó. Titkár, pénztáros, gazda jelentése. A felmentvény megadása. Tiszttakar választása. A jövő évi költségvetés. Indítványok. Étkezés étlap szerint. Vetítés.

+ Az AAK. tisztviselőválasztóválasztmányi ülése. Tegnap tartotta az AAK. ez évi első választmányi ülést, melynek tárgya volt a tisztviselőkar megválasztása a következő eredményvel: Titkár: Neidenbach Emil, sportintéző: Korányi Barna dr., pénztáros: Bogsán Károly, ellenőr: Nyáry István, jegyző: ifj. Boros Károly, háznagy: Szathmáry Géza, telepgondnok: Preisinger Béla. A választmány a sport intenzív fejlesztésére megalakította az atletikai, torna és vívószakosztályokat.

+ Disztorna. Az aradi kir. főgimnázium tanuló-ifjusága Gaál Zoltán tornatanár vezetése mellett január 27-én, csütörtökön délután egyenegyed hat órakor a liceum tornacsarnokában rendezte ezidei disztornáját az alábbi változatosan összeállított sorrenddel: 1. Felvonulás. 2. Szabadgyakorlatok fabettal, zenére. 3. Szer-tornázás (ugróasztalon, lovon és korláton.) 4. Mintacsapat korláton. 5. Magasugrás-verseny. 6. Versenygyakorlatok lovon. 7. Társasgyakorlatok. 8. Súlyemelés-verseny. 9. Versenygyakorlatok nyújtón. 10. Különböző gyakorlatok a nyújtón. A disztornán Gyurkovics zenekara fog játszani. Belépő-díj 1 korona. A tiszta jövedelem jötekonycélra fordítatik, miért is, felülfizetéseket köszönettel fogad az intézet igazgatósága.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Az Osztrák-Magyar Bank mérlege.

Távirati tudósítás.

Arad, január 25.

Az Osztrák-Magyar Bank ma teszi közzé az 1909. évről szóló zárószámadatait. Ezek szerint az intézet működése a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban 46 fiókintézet és 79 mellékhely, a magyar korona országában pedig 33 fiókintézet és 103 mellékhely, összesen 81 bankintézet, 182 mellékhelyre terjed ki. A bank összes műveletei 1908. évvel szemben 502.70 millió koronával emelkedtek. A bank érekezléte 1909. év december 31-én 1.854.027.273.20 koronára ragott, a mi a tavalyi évhez képest 171.654.994.72 korona

emelkedést tüntet fel. Az ezüstérték érmeiben és váltópénzben (deviza) 298.991.322.42 koronát tett ki (tavaly 298.418.662.19 korona). A bank érekeszlete, mely koronaértékbeli aranyérmekből, aranyrudakból, külföldi és kereskedelmi érmekből és külföldi piacokra szóló aranyváltókból, valamint ezüstértékérmekből és váltópénzből áll, 1909. december 31-én összesen 1.713.018.595.62 koronát tett ki, a mi a tavalyihoz képest 177.232.654,95 koronával szaporodott.

A bankjegyforgalom a múlt év végén 2.188.040.520 korona, a tavalyihoz képest 75.133.470 koronával több.

A bankjegyforgalom fedezete a múlt év végén 78,2 százalékot tett ki.

A múlt év folyamán 2.987.179 darab váltót, közraktári zálogjegyet és értékpapírt 5.236.493.225.67 korona értékben számoltak le.

Kézi zálogra 89.863.200 koronát adtak, a mi a tavalyihoz képest 9.301.800 korona csökkenést tüntet fel.

A giroforgalom követelési állománya a múlt év végén 184.848.746.22 koronát tett.

Jelzálogkölcsonőket Ausztriában 3,13, a magyar korona országaiban 10,36 millió korona összegig folyósítottak.

A záloglevélforgalom a múlt évben 293.593.800 koronára rugott.

1909. évben a jövedelmek kitettek: 31.388.045.93 koronát, amelyivel szemben 14.334.354.47 korona költség mutatkozik és így a tiszta jövedelem 17.053.691.46 korona. Ebből 4 százalék a részvényeseket, vagyis 8.400.000 korona illeti, a fennmaradó 8.653.691.46 koronából a tartalékalap javára 10 százalék, a nyugdíjalap javára 2 százalék esik s a még fennmaradó 7.615.248.48 koronából az egyik fele, minthogy a részvényesek összes osztaléka a befizetett részvénytőke 6 százalékát meg nem haladja, a részvényeseket megillető osztalékhoz számítandó, a másik fele a két államkormányt illeti.

E szerint a részvényeseknek jut 4 százalékos osztalék fejében 8.400.000 korona, továbbá a fenti többlet fele, 3.807.624.24 korona s ezenfelül az 1908. évnek fel nem osztott nyeresége, 10.509 korona 62 fillér. összesen 12.218.133 korona 86 fillér. Az 1909. évi osztalék tehát részvényenként 81 korona 40 fillér, vagyis a befizetett 210 millió részvénytőke után 5,814 százalékot tesz ki. A tiszta jövedelemből fennmaradó második rész, 3.807.624.24 koronából a bankjegykontingensnek az 1909. évben kimutatott meghaladásaért fizetendő 5 százalékos bankjegyadó hozzáadásával 4.122.226.49 korona a két államkormányt illeti és ezeknek a közgyűlés rendes évi ülése után a 102. cikkben megállapított felosztási arány szerint készpénzben fog kifizettetni.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujrad, jan. 25.

A telet, amire már alig számítottunk, mégis megkaptuk. Még pedig most már határozott formában hóval, hideggel, fagygyal köszöntött be. Szerencsére a vetéseket boréteg borítja és így azok a fagy ellen meg vannak védve.

A gabonaüzlet irányzata szilárd, az árak tartottak.

A mai piacon eladásra került:

400 mm. buza	14:10—14:30
400 mm. tengeri	5:90—6:00
Rozs	9:10
Zab	7:10
Arpa	6:80

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, január 25

Amerika 1/4 el olcsóbb. Kínálat mérsékelt, vételkészség nincs, 1000 mm. alig tartott.

Aszrak 50 kilonként számítva:

	Dél árszám	2 órai árszám
Tengeri 1910. májusra	6.73—6.74	6.71—6.72
Buza 1910. áprillisa	14.25—14.26	14.22—14.23
Zab 1910. áprillisa	7.63—7.64	7.62—7.63
Rozs 1910. áprillisa	9.84—9.89	9.85—9.86
Rozs 1910. októberre	11.99—12	11.96—11.97
Buza 1910. májusra	13.97—13.98	13.92—13.93
Rozs 1910. októberre	8.88—8.89	8.86—8.87

Zárul 5 órakor

Császári hitelrészvény	673.—
Allamvasút	7:6.50
Városi villamos vasúti részvény	338.—

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. január 25.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	13:70—13:75
76	13:75—13:80
77	13:85—13:95
78	14:00—14:10

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos új	13:65—13:70
Rozs új	9:10—9:20
Arpa új	6:50—6:55
Zab új	6:80—6:85
Tengeri régi	5:70—5:75

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 25. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon feletti súlyban — fillérig; közép páronként 400—450 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon feletti súlyban 158—60 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 158—160 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 156—158 fillérig.

Szállítási szám: január hó 21. napján volt készlet 22374 darab, január 22. napján felhajtott — darab, jan. 22. napján elszállított 214 darab, január 23. napjára maradt készletben: 22.680 darab. A bizott sertés üzlet irányzata nyugodt.

Felolós szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1910. évi január hó 26-án:

Bérletüznet.

Bérletüznet.

G. Kertész Ella és Góth Sándor vendégfel-léptével:

Az ingovány.

Színmű 3 felvonásban. Ira: Wolff Pierre. Fordította: Szini Gyula.

SZEMÉLYEK:

Brehant Paul	Góth Sándor.	Cranvalle	Novák Irén.
Lucien	Berezi S.	Briet	Delly Lajos.
Edouard	Várnay Jenő.	Chambay	Boda Ferenc.
Devillers	Ditró Mór.	Miller, orvos	Gerő János.
Fleury Denise	G. Kertész E.	Helén	Zalay Margit.
Germine	Harmath J.	Mitchi	Kun Irén.

Kezdete este 7 és fél órakor.

UTANIA SZÍNHÁZ.

(Strá Simeonyi-utca 1. szán, Széchenyi-tér mellett.)

Műsor 1910. január 26-án, szerda:

1. Állatvilág. Látványosság. — 2. Egy ruha viszontagságai. Humoros. — 3. Mairóz sors. Dráma. — 4. Svéd-sportok. Látványosság. — 5. A pezsgő. Humoros. — 6. Fausi levélhordó. Dráma. — 7. Furesa fogadás. Humoros. — 8. A kötéláncosnő. Dráma.

Előadások délután 5 órától kezdve.

Helyárak: I-es hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

APTANASI

zel. gyomor, vese, hólyag és
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

KAPHATÓ Nagy Farkas
és Fejér Gyula cégeknek
6841 Aradon

Szénüzletünket

Andrássy-tér 14. sz. Hermann-palotából
jelentékenyen megnagyobbítva

Boros Béni-tér 2. szám

saját házukba, a Széchenyi gözmalommal szemben

áthelyeztük.

Allandóan nagy készletben mindenkori legju-
tányosabb árakon

elsőrendű Magyar és Porosz bányákból

**Kőszén és koksz,
kovács kőszén**

Jól kiégetett, pormentes

Bük k-faszén.

Szállitmányainkat pontosan
mérve, plombázott zsákokban, a
miniszteri és főkapitányi rende-
let szerint teljesítjük.

Becsés rendelvényeit új irodánkban úgy mint
eddig személyesen, levelező-lapon vagy

Telefon szám 139

kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgálata-
tunkról biztosítva, kitűnő tisztelettel

Kneffel Károly és fia

szénagykereskedése, Boros Béni-tér 2. sz.

Ki kell irtani

a kereskedővilágból azt a naiv hi-
tet, hogy ma, a mikor olyan nagy
versengés folyik az üzletek között,
hirdetés nélkül is lehet boldo-
gulni. Minden törekvő kereskedő
hirdet, még pedig az

ARADI KOZLONY-ben,

a melyet több százezer ember ol-
vas mindennap.

Ertesítés

Van szerencsénk az igen tisztelt vendöinket és a n. é. közönséget értesíteni, hogy a mai naptól kezdve kizárólag fiatal borju hus elejét, 1 kg. 60 kr. és borju szelet 1 kg. 80 kr. előnyös árak mellett adjuk.

Megrendeléseket házhoz is készséggel elszállítjuk.

Huskimérésünkben állandóan tartunk hizott göbös-húst, sertés-husokat, zsir és szalonnát nagy mennyiségben.

Szives pártfogást kérünk, kitünö tisztelettel 509

Mányi M. és Társa

Boros Béni-tér 16. sz.

(Vanicsek-ház.)

Telefon szám 573.

Telefon szám 242.

Elektromos erőátviteli motorokat
kikölesönöz, elad és felszerel 611

Kalmár József

villanyvilágítás, telefon és villamos csengő berendezési vállalata

Arad, Salacz-u. 2.

Megnyilt! Megnyilt!
A főváros legszebb utvonalaán, nyugodt és előkelö helyen.

SavoY nagyszálloda

Budapest, VIII., József-körut 16.

A főváros legmodernebb és legújabb szállodája. 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés. Hideg és meleg vízvezeték minden vendégszobában. Lift. Vacuum cleaner. Villanyvilágítás. Társalgótermek. Legnagyobb kényelem. Elökelö étterem és kávéház. Interurban, telefon. Mérsékelt árak, szobák 3 kor.-tól feljebb, fűtés, világítással együtt. Modern egészségügyi tekintetek szerint berendezve. — Villamos vasut-közlekedés az összes pályaudvarokkal. 786

Akar nösülni?

Hölgyektöl (ezek között olyanok, törvénytelen gyermekkel, testi hibával stb.) 5—500.000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmasza megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnéktüliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland. 678

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben. Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész 501
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvétetnek vagy más tárgyakra átcsereleltetnek TELEFON 438. TELEFON 439.

Olcsoöb lett a SZÉN!!

A ki téli szén és koks szüksegletét már most szerzi be, vagy jegyezteti elő, 25 %-ot megtakarit!

Légszeszgyári koks 4.60 K.
100 kg.-ként.

Porosz salon köszén 4.60 K.
100 kg.-ként.

Zsilvölgyi salon köszén 4.— K.
100 kg.-ként.

Rostált pormentes faszén 6.— K.
100 kg.-ként.

Kovács szén — — 4.60 k.
100 kg.-ként.

Róth József

szénnagykereskedönél 611

Arad, Eötvös-u. 3.

Telefon 63. sz.

Fajtiszta **riparia portalis** alanyon oltott, elsőrendü dugyökerezetü bor- és csemegefaju

szőlö-oltványokat

valamint sima **riparia portalis** szőlövesszőket ajánl és gyökeres elsőrendü minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG

681 szőlöoltvány-telepe ARAD.

Bövebb felvilágositással szolgál

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

Telefon 229.

Gondos anyák legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó tiszta keilemes izü Hajös-féle

Csukamájolajat adnak.

Jö és kellemes ízénél fogva felnöttek és gyermekek egyaránt szivesen veszik; a gyomrot nem terheli, söt az étvágyat még fokozza. Ara egy üvegnek **2 korona.** Uvakodjunk mindennemü keveréktöl (Emulsiók) mert azok mindenféle idegen szert tartalmaznak és csak alig csukamájolajt.

Fagydagaganatok elmulasztására **Fagyviszke-**tegség biztos megszüntetésére

legjobb szer a „Frigin”. Ara 1 üveg ecsettel és utasítással **70 fillér.**

Legjobb fekete Hajfestö a „Melogen”. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a szint le lehetne mosni. Ara **2 korona.**

Kitünö amerikai gummi a „Miter” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.** 421

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készitönél: **Hajös Árpád** gyógyszerertáraban ARAD, Andrássy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

PETROSAFROL

Bevált készitmény a hajnövés előmozditásra a fejbör erősítésére, hajhullás és korpaképzödés megakadályozására.

A Petrosafroltöl a haj selyempuha rugganyos lesz.

ÁRA 1 KORONA. 361

6 üveget ingyen láda és esomagolásban bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN

gyógys ertára ARAD.

Minden üveghez részletes utmutatás van mellékelve miként használandó e készitmény és miként ápoljuk hajunkat, hogy az egészséges szép s tömör legyen.

A készitmény általma lanságáért teljes garanciát vállalok.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

Ismeretség híján

házasárra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,

kulcsárra,
gazdasszoyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,

kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

AKI

mindazeket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban érte, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

A. V. A.

Ha tudom előre, igen, rendkívüli
eset tart vissza. 808

Fiatal intelligens lakóújs

kerestetik egy szép külön szobába,
hol teljes ellátásban részesülhet.
József főherceg-ut 1. a városház-
zal szemben. Bővebbet a házmes-
ternél. 722

Intelligens, fiatal fess nő,

kinek művészi kvalitásai vannak,
de anyagiakban nincsen tehetsége,
keres egy olyan művészbartót, ki
anyagiakban segítségére lenne, há-
lás lenne érte. Ajánlatokat „Böske“
címen e lap kiadóhivatalába kér.

Jó írással bíró

irodai teendőkben jártas fiatallem-
ber állást keres. Cím a kiadóhiva-
talanban. 810

Fűszerkereskedő segéd.

Helybeli fűszerkereskedésbe egy
ügyes, jó modoru szakember se-
gédnek kerestetik. Cím megtud-
ható a kiadóhivatalban. 807

110.000 kötetes

kölcsönkönyvtár havi bérlete 1 K.
20 fill. vagy kötetenként 8 f. Összes
divatlapokat, folyóiratokat és Tolnai
világlapját házhoz szállítja: Krausz
Paulin könyv- és papirkereskedése.
511

Fiatal rövidáru segédek

felvétetnek Kell Manó cégnél. Ér-
tekezhetni 12-től 1-ig. 771

Deák Ferenc-utca

40. sz. házban egy modern, ké-
nyelmes lakás, mely áll 8 szoba
és minden hozzátartozó mellékhe-
lyiségből május 1-sőre kiadó. Bő-
vebbet ugyanott. 770

Házhoz szállítjuk

10 perccel a vonat érkezése után
az összes fővárosi napilapokat, élc
és szépirodalmi újságokat. Előfi-
zetéseket eredeti árbán elfogadunk
a lapokhoz járó összes kedvezm-
nyekkel (könyvajándék, naptár,
stb. Ingusz I. és Fia újságvállalata
Arad, Andrassy-tér 16. 671

Főtéri bolt kiadó

Andrassy-tér 8. számú házban.
Bővebb felvilágosítást ad az Aradi
Közlöny kiadóhivatala.

Eladó

Margit-utca 8. számú adómentes
ház, melyhez 4 lakás van kedvező
feltételek mellett eladó. Bővebbet
ugyanott az udvari lakásban. 777

Magyar-német nyelvben

teljesen jártas, ügyes gyorsíró és
gépíró keresztény nő, azonnali be-
lépésre kerestetik. Ajánlatok „Ál-
landó“ jelige alatt a kiadóhiva-
talba kéretnek. 795

Több gázcsillárok

kevésbé használt állapotban el-
adók. Szívességből felvilágosítást
ad Rosenblüch H. és Társa Sza-
badság-tér 19. 802

Telefon 348.

Husserl Manó
bádogos

vizvezeték szerelő.

Javitások 161

olcsón és gyorsan.

Arad, Szt. Pál-utca 11.

Üzleti könyvek,

gyári raktára. Képes levelező-lapok
csaknem félárban. Rongált dobozu
levélpapírok, farsangi jux-cikkek
és álarok legnagyobb választéka.
Legújabb társasjátékok. A köl-
csönkönyvtár 275 oldalas új ma-
gyar jegyzéke megjelent. 90,000 köte-
tes kölcsönkönyvtár. 30,000 kötetes
zenemű kölcsönző intézet. Nagyvá-
lasztéku antiquarium. — Kerpel Izsó,
könyv és papirkereskedése Aradon
Andrassy-tér 20 sz Telefon 985.
525

Az OLLA több mint 2000 orvos által
legmegbízhatóbbnak ajánlva.

OLLA
Gummi kü-
lönlégség
A tudomány ma-
álása szerint be-
bizonyított leg-
jobb létező
Gummi óvszer
Kapható min-
der gyógy-
szertárban és
drogériák-
ban.

Szakorvosok által megvizsgálva és
legjobbnek minősítve. Két évi letállás.
Arad telefonként 4, 6, 8, 10 koronák.

Követelje azonban, hogy a szállítója önmé-
nek csak OLLA-t adjon és ne engedjen magá-
nak csekélyebb értékű utánszert mint
például a jó feldolgozott. — Az előírt helyek
kiszállítását, árjegyzékét és eredeti propagan-
da reklámot ingyen kéri az OLLA gummitgyár
Wien 11/194. Praterstrasse No. 22. 57.

Friss hus, hizlalt szárnyas!

Naponta friss vágású hus 5
kgos postacsomagokban: marha
hátulja borjucomb, vagy vesepecse-
nye 3 kor. Zsirra hizlalt liba 5 k.
60 fill. 3-4 kacsa vagy csirke 6
kor. Szállítja A. Gelber Podvolo-
czyska 17. 6885

Aszfalt-símitó

kerestetik. Irásbeli ajánlatok
„Tiszteséges“ 1897. jelige alatt
MOSSE RUDOLF
hirdető irodájába
Budapest, V., Nádor-utca 11.
küldendők. 6937

770—1910.

Hirdetmény.

Az 1909. évi V. t.-c. 6. §-a ér-
telmében 1910. január 1-től kezdő-
dően minden föld és telektulajdo-
nos 30 nap alatt tartozik azt be-
jelenteni, ha a tulajdonát képező
földek művelési ágában állandó
jellegű változás állott be.

Figyelmeztetjük az érdekelte-
ket, hogy ezen kötelességüknek
pontosan megfeleljenek, mert az
a m. kir. pénzügyigazgatóságok
utján ellenőrizve lesz s amennyi-
ben mulasztás fordulna elő, az az
1885. évi XXII. t.-c. 7. §. alapján
az 1888. évi XLIV. t.-c. 101.
§-ban megszabott pénzbüntetést
vonja maga után.

Arad, 1910. január hó 17.

A városi adóhivatal.

Értesítés!

Van szerencsém a n. 6. közön-
ség szives tudomására hozni, hogy
Arad, József főherceg-ut 7. szám
alatt (Nesnera-ház, Evangélikus
templommal szemben) egy a mai
kor igényeinek megfelelő

hentes és mészáros üzletet
nyitottam.

Naponta friss marhahus, ser-
tészus, szopós borjúhus és felvá-
gottak kaphatók. 91

Kivánatra házhoz szállítok. —
Telefon szám 739.

Szives pártfogásért esedezik

Farkas János,

mészáros és hentes.

Van szerencsém igen tisztelt
vevőimet és a nagyközönséget ér-
tesíteni, hogy

Czipész-üzletemet

műhelyemmel együtt

**Boros Béni-tér 9. sz.
alá helyeztem át,**

hol raktáron tartok saját készít-
ményű mindeunemű női- és férfi-
cipőket legutányosabb árak mellett.

Mérték utáni rendeléseket izlé-
ses kivitelben pontosan elkészíték
ugyszintén javításokat is.

További szives pártfogást kér,

kitűnő tisztelettel

Czernóczky Imre,

úr és női cipész. 561

Olvasóinkat

tisztelettel

kérjük

bevásárlásaiknál

lapunkra

hivatkozni.

TELEFON 58.

TELEFON 58.

Aki szilárd és tartós, legjobb minőségűnek elismert

homokmészkeő téglát

kiván beszerezni, kérjen árajánlatot

**az első perjámosi téglagyár és
mészégető aradi fióktelepétől.**

Iroda és gyár az Óvár-téren. 675

Tisztelettel

Röser Mihály és Társai.